

Sid 2 | **LEDAREN:** Ett sexuellt övergrepp blir aldrig för gammalt för den som utsatts. Hela blir offren först efter att ha blivit sedda och upprättade.

TORSDAG 6 FEBRUARI. NR 6/2014

Därför
är vi
så tysta
Sidan 6

Så
skildras
prästen
Sidan 12

Fyra av fem
indianer
fattiga
Sidan 20

► **DENNA VECKA:** UTBILDNINGSBILAGA

Bör bli enklare att anmäla övergrepp

Nina Wredlunds vittnesbörd om hur hon blivit sexuellt trakasserad i församling väckte reaktioner.

Nu efterlyses klara strukturer för hur man tar itu med sexuella trakasserier i stiftet. **SIDAN 4**

Sodom och Gomorra?

Sidan 8

Träffa oss på skrivar-
verkstad i Österbotten
Sidan 7

Kyrkan måste välja
kärlekens maktlöshet
Sidan 19

Allvarligt sjukt barn
behöver trygghet
Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Den kränkta måste få rättvisa

KP FÖRRA VECKAN publicerade Västra Nyland en fjortonårings modiga intervju om hur hon hade utsatts för sexuella närmanden av en ungdomsledare i församlingen. Fjortonårigen var vid det här laget trettiofem år äldre. Det spelar ingen roll. Berättelsen var och är fortfarande en tonårsflickas och den handlar fortfarande om det yttersta sveket, när en vuxen vansköter sitt ansvar som trygg förebild och på det grymmaste vis bryter förtroendet till en ung människa. Därför går det inte att avfärda med ett "nämen, det var ju så länge sen".

SEXUELLA ÖVERGREPP lever vidare långt efter själva händelserna. Deras destruktivitet är förödande för offret, som måste få hjälp att gå vidare oberoende av hur gammal han eller hon blir.

Samma sak vittnar den stora utredning som metodistkyrkan av en slump offentliggjorde bara ett par dagar efter intervjun ovan. Den handlar om övergrepp mot barn i ett barnhem i kyrkans regi. Också här är det ett par decennier sedan det hela tog slut, också här är offren redan vuxna och det inträffade har skett "för länge sen".

Metodistkyrkan har trots det exemplariskt gjort mycket för att gå till botten med händelserna, fastän förövaren redan är död. Man har efterlyst dem som drabbats och klagat. Det onda måste ut i ljuset – för att ge offren upprättelse och för att säga det självklara och viktiga: Att en vuxen har gjort det oförlåtliga, att det inte var barnets fel, att detta inte skulle ha fått hända – men ändå hända.

BEHÖVS DET system för att anmäla övergrepp inom kyrkan? Biskop Björn Vikström gick självmant ut på sin offentliga Facebookprofil med ett löfte om att domkapitlet ska diskutera ett system och handlingsprogram för dem som öppet eller anonymt vill berätta om liknande erfarenheter.

Också Nina Wredlund, som initierade frågan, har efterlyst detsamma. Hon söker fungerande och självklara strukturer för anmälan av övergrepp – på samma sätt som de som används inom svenska kyrkan.

En anonym webbkommentator snäppte på en sajt till med att det handlar om att sluta grubbla och anmäla, "system" behövs inte.

Rationellt sett är det väl så. Alla kan redan nu anmäla en fysisk kränkning. Men det är en bra och stark signal att visa nolltolerans, att bygga in detta som en självklarhet i spelreglerna för sin verksamhet.

SAMTIDIGT är det värt att komma ihåg det som också biskopen lyfter fram i sin kommentar. Det jobbar många ansvarsfulla, medvetna, lojala ungdomsarbetare i församlingarna som gör ett arbete som är viktigt, och där gränserna mellan vuxen och ungdom är solklara.

Det är aldrig så enkelt att man kommer undan ondskan genom att stämpla en hel yrkeskår – eller en kyrka för den delen. Trots detta är den senaste veckans vittnesbörd en påminnelse om att det gäller att vara rustad också för det allra värsta inom sitt eget hus. Också för det som aldrig borde få hända.

"Det är en bra och stark signal att visa nolltolerans, att bygga in möjligheten att anmäla en kränkning."

PROFILEN: KRISTINA ÖRN

"Vi kan göra många småsaker till ett stort problem medan kristna i många länder blir fångslade när de firar gudstjänst."

Mission tände ny gnista

Ett uppdrag i församlingens missionsdirektion gav Kristina Örn i Närpes en nytändning i sin vandring med Gud. Hennes tro blev både starkare och mera betydelsefull.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

I takt med att barnen blivit äldre och flyttat ut har läraren **Kristina Örn** återknutit kontakterna med sin hemförsamling i Närpes.

– Under en period när barnen var små tyckte jag att alla kristna verkade så duktiga att jag inte platsade i det sällskapet. Jag kände mig otillräcklig.

Barnen upptog då till stor del hennes tankar och hennes liv.

– Jag tappade aldrig min tro men just de åren var jag ganska likgiltig till den.

När barnen var små blev hon tillfrågad att vara söndagsskollärare i församlingen. Då svarade hon nej. Det blev för mycket att ha barn hemma och jobba med barn i skolan. Nu är det annorlunda. De två senaste åren har hon hållit söndagsskola i Närpes.

– Jag lyfter på hatten åt de unga föräldrarna, både mammor och pappor, som kommer varje söndag klockan tio med sina små. Jag är förvånad och glad över hur många som kommer och sitter kvar med barnen under hela söndagsskolan. Föräldrarna avgör ju om ett litet barn kommer eller inte.

Kristina Örn var inte helt obekant med missionen då hon valdes in i församlingens missionsdirektion för några år sedan.

– Jag har levt med missionen ända sedan barnsben. Jag har hört om KenyamiSSIONEN sedan sextioalet och min kusin är missionär där. Men något mis-

sionskall hade jag aldrig haft. Jag har alltid tänkt att det gäller någon annan än mig. Men i mission kan man både bli sänd eller sända.

Direktionens medlemmar fick erbjudandet att delta i Finska Missions-sällskapets kurs *Min mission*.

– Jag anmälde mig till kursen och den väckte mitt intresse för missionen. Jag började tänka på varför det alltid är småbarnsfamiljerna som reser ut medan vi medelålders sitter kvar i vår trygga tillvaro.

Under kursen fick hon ett nytt perspektiv på tillvaron.

– När man hör missionärerna berätta om sitt arbete och de problem de möter märker man hur små våra problem är. Vi kan göra många småsaker till ett stort problem, till exempel tidpunkten för gudstjänsten, medan kristna i många länder blir fångslade när de firar gudstjänst.

Tre resor till Ryssland

På kursen kom hon också i kontakt med missionärerna **Andrej** och **Christina Heikkilä**.

Kontakten ledde till att Kristina Örn och maken **Alf** gjorde en turistresa till S:t Petersburg. Där blev de hämtade till Keltto för att hälsa på en dag.

– Vi fick höra och se hur de arbetar och att de tar emot volontärer. Nästa sommar fick vi ihop en grupp och åk-

te till Keltto för en vecka. Vi gjorde olika praktiska saker som att klippa gräs, bygga och måla. Det kändes meningsfullt och bra på alla sätt.

Följande sommar blev det en ny resa till Ryssland. Denna gång till Birska.

– I Keltto fick vi höra om ett barnläger som hålls där varje sommar. En ungdomsgrupp från Finland var på väg dit och Andrej frågade om vi vill komma med.

I Birska nära Uralbergen finns en liten församling som höll ett läger för 38 barn. De yngsta var under skolåldern och de äldsta tonåringar.

– Där varvades bibelstudier med praktiska ämnen. Jag tovade ull och tryckte skjortor med barnen. Alf spelade gitarr med dem. Vi lärde dem ock-

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Richard Holmgren

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverket på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumerations@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

så spela brännboll och det var omtyckt.

De flesta invånarna i Birsk är ateister eller anhängare av naturreligion.

– På alla hus fanns något målat i blått för att skydda mot onda andar.

En av de mera minnesvärda händelserna från resan var ett besök i en by utanför Birsk.

– Vi skulle hålla ett möte men fick inte använda kulturhuset utan vi var hänvisade till en nedlagd affär som saknade belysning. För att kunna se noterna och sjunga lyste vi upp med våra telefoner. Trettio personer kom. Andrej talade och vi delade ut Nya testamenten.

Mission på hemmaplan

För tillfället ser Kristina Örn mission på hemmaplan som sin uppgift.

MISSIONEN ÄR en av församlingens viktigaste uppgifter. En inåtvänd församling är en död församling, anser Kristina Örn.

– Efter missionskursen kände jag nästan panik över att jag borde göra något. Då kändes det som en kallelse. Men jag blev påmind om att be så ska Gud visa mig en uppgift. Jag ser Keltto och barnlägret som bönesvar. Just nu upplever jag att min uppgift är söndagsskolan.

Hon hade redan lovat hålla söndagsskola då hon läste en notis om söndagsskolmaterialet *Skatten - På äventyr med Gud*.

– Jag tänkte genast att det vill jag använda, säger hon. Det är suveränt ur pedagogisk synpunkt utan att ge avkall på det kristna budskapet.

Lektionerna förbereder hon på nätet. Omställningen innebar att de äldre söndagsskollärarna slutade och Örn

stod ensam kvar. Hon ledde söndagsskolan ensam ett år innan hon fick hjälp.

– Fördelen med att jag var ensam är att jag kom bra in i materialet. Till en början var det så intressant att jag tyckte det var bra att vara ensam. Men på varen började jag känna behovet av någon att dela arbetet med.

Livsåskådningen kommer

Örn är orolig för att religionsundervisningen i lågstadiet förr eller senare ersätts med livsåskådning för alla elever.

– Tongångarna i samhället är sådana och då det ska sparas på allt anses religionsundervisningen för dyr. Jag tycker utvecklingen är sorglig för barnen behöver veta vad religionen de är döpta

till står för. Våra lagar och vårt samhälle bygger på en kristen värdegrund. Om inte skolan ger undervisningen blir kyrkans ansvar för arbete bland barn ännu större än den är i dag.

KRISTINA ÖRN

LÅGSTADIELÄRARE I YTTERMARKSKOLA I NÄRPES.

FÖDD I JAKOBSTAD MEN UPPVUXEN I VASA.

GIFT MED ALF. BARNEN MARITA 23, ANTON 21, IVAR 18 ÄR UTFLUGNA.

Vill du bli en
KP
INSIDER?

Bra på att gå med håven?

Kokar du himmelskt kyrkkaffe?

Hummar du i kör?

Eller ...

skriver du kanske?

I så fall kan du göra en frivillig insats som både syns och känns bra! Kom med och lär dig att skriva för din församling på Kyrkpressens lokala Insidor. Vi börjar:

• **12.2 kl 18–20 Vasa svenska församling**, Skolhusgatan 26 A vån. 3, Svenska trean. Kontaktperson: Informatör Johanna Backholm, tfn 044 480 8310.

• **13.2 kl 18–20 i Kyrkostrands församlingshem** för Pedersöre prosteri (för dig som bor i Esse, Jakobstad, Karleby, Kronoby, Larsmo, Nedervetil, Nykarleby, Pedersöre, Purmo eller Terjärv). Kontaktperson: Församlingssekreterare Lena Sandberg, tfn 040 310 0440.

Biskopen vill hjälpa offren för övergrepp

HANDLINGSPROGRAM. Biskop Björn Vikström tar initiativ till att förenkla anmälan och hjälpa dem som blivit utsatta för sexuella trakasserier i församlingarna.

TEXT: JOHAN SANDBERG OCH TOMAS VON MARTENS

När domkapitlet sammanträder i morgon kommer biskopen att ta upp frågan. Saken blev aktuell då Nina Wredlund berättade i Västra Nyland om hur hon för 35 år sedan blev utsatt för sexuellt färgade handlingar av en ungdomsledare i församlingen. De händelserna bearbetar hon fortfarande.

– Det ger anledning att misstänka att det kan finnas flera som har liknande traumatiska erfarenheter i bagaget. En av de tragiska insikterna som här kommer fram är hur svårt det är att få de ansvariga att ta itu med dylika anklagelser när de ännu är färska, skriver Vikström på Facebook.

Biskopen vill skapa ett system där personer i stiftet öppet eller anonymt får berätta om liknande erfarenheter och, om möjligt, få stöd.

I dag finns det inget utarbetat handlingsprogram och inte heller någon specifik kontaktperson. Biskopen utesluter inte att stiftssekreterare Margareta Puiras som svarar för personalfrågor kunde vara kontaktperson.

– Mitt förslag till domkapitlet är att hon ska leda en arbetsgrupp som utarbetar handlingsprogrammet. Men vi får ju se hur domkapitlet resonerar, säger Vikström till Kyrkpressen.

För biskopen var fallet VN skrev om en nyhet.

– Lyckligtvis är det är ytterst sällan dylika fall kommer oss tillkännedom.

– Men om misstankar om nya fall av allvarliga missgrepp uppkommer måste det tas på största allvar. Vi får inte döma någon på förhand, men heller inte sopa anklagelserna under mattan, anser biskopen.

Även Nina Wredlund efterlyser kontaktpersoner som de utsatta kan vända sig till.

– Men den egna församlingen är för nära, säger hon till Kyrkpressen. I Svenska kyrkan finns ett handlingsprogram för hur man i kyrkan ska hantera den här typen av problem. Något liknande borde vi ha i Borgå stift. Det skulle också fungera preventivt.

Hon vill ha lättillgängliga kontaktpersoner med rätt utbildning. Hon efterlyser broschyrer där telefonnummer till kontaktpersonerna ingår. Broschyrerna kunde finnas till hands på Höstdagarna, Ungdomens kyrkodagar och andra ungdomsevenemang.

– Den här typen av sexuellt ofredande blir ofta personifierat i kyrkan. Enskilda personer lyfts fram som om det handlade bara om dem. I stället borde det skötas som man gör i samhället i övrigt. Man går till polisen, punkt och slut. Det får inte stanna och snurra inom kyrkans väggar som det kanske ofta gör, säger Wredlund.

NINA WREDLUND berättade senaste vecka för Västra Nyland hur hon blev sexuellt ofredad av en församlingsanställd för 35 år sedan. FOTO: NINA AHTOLA/VÄSTRA NYLAND

Skrev ut sig ur kyrkan

På grund av det som hände henne skrev hon i tiderna ut sig ur kyrkan. Hon har sin gudstro kvar och har i femtioårsåldern på nytt börjat gå i kyrkan.

Personen som gjorde sex-

uella närmande mot Wredlund var en gift manlig ungdomsledare som hon kom i kontakt med på skriftskolläget.

Några år senare kom ångesten. Hon började gå i terapi och den hjälpte.

Biskop Björn Vikström påpekar att församlingarna har orsak att vara noga med rutinerna även i mer oskyldiga situationer.

– Det som den vuxna parten uppfattar som oskyldigt kan av de unga upplevas som

otrevligt och respektlöst, till och med i relativt triviala saker som traditionella lekar under ett skriftskolläger där man kramar varandra. Den vuxna bör ta sitt ansvar för att undvika alla missförstånd, anser Björn Vikström.

Sänd in din beställning till
Sven-Erik Syrén's förlag,
Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo
tfn. 06-345 0190, 050-301 6598,
sven-erik.s@hotmail.com

Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____

Postförskottsavgift tillkommer

Nyhet

FOR DIT
VAR DÄR

KOM DÄRIFRÅN

Nils Björkskog

Som ung gick Nils i samskolan i Jakobstad. Kriget kom emellan och studierna avbröts när han som 18-åring skickades till fronten.

Han gifte sig med Gretel Byggmästar och de fick 9 barn och familjen var bosatt i Furuholmen i Larsmo.

Nils har verkat som lekmanapredikant i Risöhall bönehusförening. Han har också arbetat aktivt under 40-års tid för Jakobstadsnejdens krigsveteraner r.f. **20,00€ 100 sidor**

Kiinteistöväilytys Fastighetsförmedling

www.nymankv.fi

- Fastighetsvärderingar
- Köpebrev
- Bouppteckningar
- Arvsskiften
- Bolagsbildningar
- Offentligt köpvittne

- Kiinteistöarvioinnit
- Kauppakirjat
- Perunkirjoitukset
- Perinnönjaot
- Yhtiön perustamiset
- Julkinen kaupanvahvistaja

Magnus Nyman
0400 535 492
magnus@nymankv.fi

Greger Martell
0440 423 755
greger@nymankv.fi

MAGNUS NYMAN AFM-LKV Ab Oy
© 02-423 755

RÄTTSPSYKOLOG JULIA Korkmans utredning om övergrepp inom Finlands svenska metodistkyrka och Hurtigs barnhem är nu klar.

Ingen tvekan om avsikten

ÖVERGREPP. Nordiska biskopen Christian Alsted säger att metodistkyrkans interna utredning om de sexuella övergreppen lades ner för tidigt, och tar själv på sig ansvaret för att så skedde.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Den utomstående utredning om de sexuella övergrepp som en pastor i Metodistkyrkan gjort sig skyldig till är nu klar. I den 12-sidiga rapporten framgår att det inte råder någon tvekan om att de övergrepp pastorn under andra halvan av 1900-talet gjorde sig skyldig till var sexuella.

Det är rättspsykolog **Julia Korkman** som har gjort utredningen, på beställning av Metodistkyrkan.

– Det som tydligt framgår är att många av de utsatta pojkarna, de flesta av dem i åldern 10 – 15 år inte förstätt vad de varit med om förrän de blivit vuxna, säger Korkman som en delförklaring till att övergreppen kunnat pågå under en så lång tid.

Många av de drabbade trodde att det rörde sig om en isolerad händelse. Det fak-

tum att sexuella övergrepp på 60- och 70-talet inte överhuvudtaget diskuterades i offentligheten tror Korkman är en annan förklaring.

Tar ansvar

Christian Alsted, biskop för den nordiska metodistkyrkan, säger att den externa utredningen avslutas med denna rapport, men att metodistkyrkan går vidare och samtal om informationen. Han lyfter också fram det faktum att skarp kritik riktats mot honom och metodistkyrkan sedan kännedom om övergreppen nådde offentligheten 2013.

– Vi polisanmälde saken 2010 och gjorde en intern undersökningen. Med den information vi hade då ansåg vi att vi inte kunde gå vidare med ärendet. Men min konklusion nu är att vi lade ner undersökningen för tidigt. Vi kunde ha vänt oss till extern expertis. Men jag vill också säga att vi 2010 helt enkelt inte såg den möjligheten. Jag tar själv ansvar för

Flera av pojkarna förstod inte vad de varit med om.

Julia Korkman

det och anser också att kritiken är befogad. Samtidigt är jag tacksam över att kunna konstatera att utredningen visar att ingen annan vuxen varit inblandad i övergreppen.

Alsted beskriver hur han 2010 konfronterade gärningsmannen med misstankar om övergreppen.

– Pastorn avvisade anklagelserna. Tyvärr var han redan då ganska dement och drabbades senare samma år av en hjärnblödning. Ändå valde jag att anmäla saken till polisen. Men det framgick senare att ärendet hade preskriberats.

Namnet på pastorn har inte offentliggjorts, av hänsyn till hans familj och det faktum att han är avliden och inte kan försvara sig.

Sammanlagt sexton personer har uttalat sig i samband med utredningen. Av dem har tolv egna erfarenheter av övergrepp från den avlidna pastorns sida. Övergreppen har uteslutande drabbat pojkar och skulle enligt dagens lagstiftning klassificeras som grova. Enligt Julia Korkman går det inte att göra någon pålitlig uppskattning om antalet personer som totalt drabbats sedan 1960-talets mitt till 1990-talets mitt, men att det handlar om många fler än de som kommit till tals i rapporten.

PREMIÄR

26

februari

SVENSKA
TEATERN

i sista minuten

en komedi av CARIN MANNHEIMER

”Många äldre kvinnor kommer fram till mig och säger att det äntligen finns en pjäs som beskriver deras verklighet på ett både roligt och befriande sätt” Carin Mannheimer

”I sista minuten är intrigdriven komedi på mästar nivå.”

Göteborgs-Posten

REGI: Maria Sid SCENOGRAFI: Erik Salvesen KOREOGRAFI: Saku Mäkelä

DRÄKTER: Hanne Horte LJUS: Tom Kumlin LJUD: Hanna Mikander

I ROLLERNA: Veronika Mattsson, Sue Lemström, Christina Indrenius-Zalewski,

Hellen Willberg, Mikael Andersson, Thomas Backlund

Aktia

HBL

Biljetter Svenska Teaterns biljettkassa är öppen måndag-fredag 10-18, lördag 12-18 samt 1 h innan föreställningen börjar, tel. (09) 6162 1411 • Gruppbokning och info måndag-fredag 10-16 tel. (09) 6162 1433
Lippupiste måndag-söndag 7-22, tel. 0600 900 900 (1,98 €/min+Isa)

MÅLERIARBETEN

- Epoxigolv • Massagolv
- Utomhus- och inomhusmålning m.m.

SPRUTISOLERING

- Sprutisolering med glas och bergull

PLÅTARBETEN

- Tak • Skorstenar
- Taksäkerhet • Stegar
- Regnvattensystem m.m.

DIAMANTARBETEN

- Diamantsågning och -borrning

Bågar fr. 50€

Jakobstads Syncenter
Storgatan 15, Jakobstad
tel. 06-781 1023
fax 06-781 1024

Nykarleby Syncenter
Topeliusespl. 12, Nykarleby
tel. 06-722 0770
fax 06-722 1572

Slutspurt på rean!

WBR

WASA BYGG & RAKENNUSYHTIÖT
www.wbr-yhtiot.fi

Olympiagatan 4, 65100 Vasa
tfn 050-443 1103

De ordkarga blev talföra

KETCHUPEFFEKT. Likgiltighet, Jante och minoritetssammanhållning. KP:s Inkastare Göran Skytte efterlyste respons på varför en finlandssvensk tiger. Det krävdes tydligen en rikssvensk för att få svaren att börja välla in.

TEXT: GÖRAN SKYTTE ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

I mitt Inkast (3/2014) frågade jag "Varför är det så tyst?". Varför är det ofta 0 (noll) respons även när "tunga" debattörer skriver "viktiga" artiklar i svensk-språkig press i Finland?

Jag trodde min lilla kolumn kanske skulle mötas med tystnad. Men det blev tvärtom. Det har väl in reaktioner – och jag har fått mängder med kommentarer till min mailbox. Sammanlagt cirka 100 inlägg. De ordkarga visade sig vara mycket talföra.

Jag ska här helt kort återge några få iakttagelser och synpunkter.

Tjatar inte som svenskarna gör

Väldigt många skriver: *Finländare är inte vana att opponera sig, inte lika bortsämda om man så vill.*

Ett återkommande tema är – till min stora förvåning: *Jantelagen är om möjligt ännu starkare i Finland.*

Kritik tas ofta som personlig. Kanske beror det på ett kollektivt dåligt självförtroende.

Vi orkar inte diskutera, debattera, vända och vrida på frågeställningar så länge.

Vi kan ibland uppfatta svenskar som omständliga.

Finländska digitala medier har ofta mycket sämre teknik för kommentarer."

Det jag har listat ovan kommer från en enda skribent: den förste som hörde av sig.

Letar efter samförstånd

Här kommer några fler synpunkter och iakttagelser:

Här hos oss är det lite så att om man läser/ hör nåt som man håller med om, tänker man: "Jamen, visst är det så. En klok karl det där" och tänker inte mer på det. Alternativt läser man och tänker: "Hmm... Skum typ det där. Hur kan man tänka så där?" lyfter på hatten och går vidare i livet.

Det här brevet kommer från Pedersöre. (Vilket i mina öron låter minst lika exotiskt som till exempel Malaga, där jag för övrigt sitter och skriver detta).

Många finlandssvenskar är oengagerade – jag tror att det är ett slags LIKGILTIGHET, någon sorts känsla av att "jag sköter mitt och du sköter ditt".

Så kommer det en mycket vanlig förklaring:

Vi är en LITEN folkgrupp. Jag vet inte om det har betydelse att vi är en minoritet men nog att vi är få till antalet, vi som kommunicerar på svenska.

Man letar lätt efter SAMFÖRSTÅND.

Man vill inte FÖRHÄVA sig.

"Det här var ju ätbart"

Nedanstående är skrivet av en pastor.

Det var så intressant att läsa vad du skrev. Det kändes som om du väckte en gammal slumrande björn inom mig. Jag är rikssvensk och har bott i Österbotten över 30 år. Du beskriver exakt hur jag har känt mig.

Jag kan minnas i början när vi kom hit och

MINORITETEN SKYDDAR sin egen krets genom att tillåta brokiga åsikter i högre grad än andra gör. Det var en av förklaringarna till debattorkan på finlandssvenskt håll.

"Negativ respons kräver också lite tjockare hud. Är man ovan att föra sakk Diskussion och uppfattar kritik som personligt påhopp håller man hellre tyst." Kvinna

jag predikat och ingen sa något efter gudstjänsten. Man sa "tack, tack" eller nickade. Jag vet att jag frågade min man flera gånger om det jag sa "inte var bra". Jag lärde mig så småningom att så här fungerar det här.

Jag måste även erkänna att jag fortfarande kan sakna den där omedelbara responsen, men märker att när jag kommer till Sverige så kan jag då istället tycka att det låter överdrivet. Tala om indoktrinering.

Kan berätta ett sista exempel. Jag och min man var hos hans föräldrar. Jag hade gjort en efterrätt. Min svärfar var verkligen föräddig. Han reste sig upp från bordet och skulle gå efter mera efterrätt. Så vände han sig mot mig och sa "det här var ju ätbart". Jag blev förbluffad och tänkte tyst att "smakade det så där illa" men min man förklarade att det där var en stor komplimang.

Tystnadsмур mot majoriteten

En "finsk historiker med estlands-svenskt påbrå" skriver:

Finland och Estland har varit under det kejsarliga ryska oket. Detta har inte Sverige varit någonsin! Detta har format våra

intryck och också sättet gentemot myndigheter och allt annat i samhället.

En kvinna – som inte presenterar sig närmare – skriver i ämnet "Varför är debatten i Finland bland oss svenskar så lam?" Hennes svar:

Gruppen är så liten att det finns kontaktpunkter till släktingar och vänner eller bekanta över hela linjen. Man vill ogärna sticka ut. Svenskarna här är en med varandra solidarisk grupp och godkänner "oliktänkare" utan större kritik, för de anses ändå höra till gruppen.

Man omger sig med en viss skyddande tystnadsмур gentemot den finsktalande befolkningen och tvättar inte sin byk i of-fentligheten för att inte bli utsatt för osakliga påhopp.

Negativ respons kräver också lite tjockare hud. Är man ovan att föra sakk Diskussion och uppfattar kritik som personligt påhopp håller man hellre tyst.

Känslan av otrygghet i minoritetsställningen för säkert med sig det faktum att man drar sig för att bli uttittad eller utfryst och därmed möjligen förlora gruppens stöd.

Man är ofta ganska hänsynstagande och

försiktig i sina uttalanden för att inte sårar någon

Här kommer ett ord från en man från trakten av Vasa som funderar över "frånvaron av kommentarer".

En stor orsak kan vara att vi trots allt är en folkspilla på ca 300 000 personer och du hittar säkert fler människor i Stockholmsförorter. Vidare är våra tidningar så pyttesmå, även Huvudstadsbladet är en liten tidning.

Vi är kanske för anspråkslösa och dåliga på att ta plats, att ta för oss. Vi här tycker att i Sverige är de så bra på att prata och argumentera. I Sverige har ni jättemånga debattprogram och ni diskuterar fram och tillbaka. Så gör vi kanske inte här. Man är så kritisk mot sig själv och har stora krav på det man ska skriva. Inte kan väl jag ... (Jantelagen finns här också). Så vi lämnar skrivandet till dem "som kan".

Jag skulle kunna fortsätta så här, sida upp och sida ner. Det här är cirka en procent av de kommentarer som strömmat in.

Kul, intressant, och oväntat. Tycker jag.

KYRKPRESSEN TAR ett steg närmare församlingarna med sin satsning på skräddarsydda och lokala insidor.

Nu kan infon skräddarsys

KP. I februari ordnar Kyrkpressen skri- och fotokurser i Österbotten för att inspirera blivande redaktörer till nysatsningen med lokala Insidan.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**
FOTO: **JEREMY BENGTSSON**

Insidan är den del av Kyrkpressen som innehåller församlingarnas händelsekalender och info om den kommande söndagen. Nu ger KP församlingarna en möjlighet att skräddarsy Insidan för sina egna behov.

På de nya lokala insidorna får församlingarna en unik möjlighet att lyfta fram sin egen verksamhet och de sidorna går bara till församlingen i fråga.

Ulrika Hansson på Kyrk-

pressen är redaktör för nysatsningen.

På de lokala insidorna finns det möjlighet att lyfta fram det som händer i den egna församlingen. Insidorna kan utformas på många olika sätt, berättar Hansson.

Tanken är att det ska bli en win-winsituation för både församlingarna och Kyrkpressen.

Vi tar ett steg närmare församlingarna och blir me-

ra lokal. Och för församlingarna är det här ett mycket kostnadseffektivt alternativ jämfört med att trycka ett eget blad och betala postningskostnader för det.

De nya insidorna är också en möjlighet för skrivande frivilliga i församlingen att bidra med material till nysatsningen. Om församlingarna behöver hjälp med att värva skribenter, kan KP vara med i den processen.

Ett led i satsningen är att vi i februari ordnar skri- och fotokurser i Vasa och Jakobstad. Tanken är att vi samlar folk som är intresserade, berättar mer om de lokala insidorna och ger konkreta råd om skrivande och fotografering. Kyrkpressens chefredaktör May Wikström och Ulrika Hansson kommer att finnas på plats på kurserna. Redan före julen gjorde

några församlingar sina egna insidor som ett pilotprojekt, något som utföll väl.

Vi är i början av vår satsning men jobbar för att det ska bli ett inarbetat system.

Ulrika Hansson lyfter fram att man kan kontakta henne för alla slags frågor gällande insidorna.

Man får också gärna redan boka sina egna insidor, förstås gärna i god tid för att underlätta vår planering. Den som är snabb kan till exempel få sin egen påskedition på insidorna, säger Hansson.

Hon påminner också om möjligheten att använda KP som kuvert, vilket betyder att ett blad sticks in i de tidningar som går till en viss församling.

På det sättet får församlingen förmånligt ut information i stället för att skicka ut den separat.

VÅGA FRÅGA

Hon behöver trygghet

Vår 8-åriga dotter har fått en diagnos på en svår sjukdom som kan vara dödlig. Vi vet inte hur många år hon har kvar, läkarna kan inte lova något. Hur ska man tala med ett barn i den här åldern om en eventuell död och en så här allvarlig sjukdom?

ANN-SOFI

STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarförfrågorna om tro och liv.

UTGÅENDE FRÅN din fråga ser jag att du vill göra ditt allra bästa för att stöda din dotter. Det viktigaste ni som föräldrar kan göra är att finnas till hands för henne. Hon behöver känna sig så trygg som möjligt när hon ska gå igenom de tunga behandlingarna som sjukdomen kräver. För alla i hennes närhet gäller det att försöka se på tillvaron ur hennes synvinkel. Vad vill hon veta om sin sjukdom? Vad funderar hon på? Vad är hon orolig eller rädd för?

DET ÄR sannolikt att ni oroar er för olika saker. För er som föräldrar kan jag tänka mig att möjligheten att hon kan dö är svårast att förhålla sig till. Ni har ett längre perspektiv och kan föreställa er vad hennes död skulle betyda ur många olika synvinklar. Vad tänker hon fundera på? Vad vet hon om sin sjukdom i det här skedet? Har man berättat för henne hur tuff sjukdom hon har, hur mycket det krävs att kämpa mot den och att man i värsta fall kan dö av den? Vet hon också att alla, både läkarna, vårdarna och ni som föräldrar gör ert allra bästa för att hon ska bli frisk?

ALLA I hennes omgivning utmanas till att försöka sätta sig in i hur hon tänker. Hon behöver först och främst information om vad som konkret kommer att hända närmast. Lika viktigt är att hon känner sig omskött och älskad. Om och när hon sedan ställer frågor om döden hoppas jag att hon har vuxna, framför allt er föräldrar, som orkar svara och reflektera kring det hon funderar på. Frågorna kan vara på olika nivåer, döden i allmänhet, vad händer när människor dör eller den största frågan av dem alla: Kommer jag att dö snart?

FÖR ATT kunna finnas till hands för henne behöver ni se till att ta hand om er själva. Hur orkar ni med att från sidan följa de tunga behandlingarna och hur orkar ni förhålla er till den allvarliga, eventuellt dödliga diagnosen? Har ni ett stödjande nätverk av familjemedlemmar och vänner? Hurdant psykosocialt stöd kan man erbjuda er på sjukhuset där hon vårdas? Kan exempelvis sjukhusteologen stöda er?

TILL DET psykosociala stödet hör också den erfarenhet och kunskap som patientorganisationerna har. För att inte tala om det som i praktiken visar sig vara ovärderligt – stödet från andra familjer i samma situation. Det är tungt att pendla mellan hopp och förtvivlan. Riktigt tungt det är vet bara sådana som har gått igenom något liknande. Jag hoppas innerligt att allt ska gå väl för er dotter, mätte ni alla få krafter att möta det som ligger framför er.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN ERIKA RÖNNGÅRD

När bildskapandet blir svårare än tacksamheten

Två dagar in på det nya året inspireras jag till ett bildmässigt nyårslofte tack vare

en video i det sociala mediebruset. Jag bestämde mig för att 2014 skulle bli året när mitt instagramkon-

to fylls av tacksamhet. Tanken är inte ny – sedan länge har jag varit van att summera dagens tacksamhetsämnen i kvällsbönen. Efter en månad av tacksamma bilder kan jag konstatera att det inte är tacksamheten som är det svåra, utan bildskapandet. Jag har bör-

jat ställa mig frågan om det är okej att planera sin tacksamhet, att redan kvällen före planera vad morgondagens bild ska föreställa. Jag har upptäckt att jag lätt faller i konsumtionsfällan och frestas att posta bilder på min reafyndade bokhylla, lätt också för att fysiska fö-

remål enkelt fastnar på bild.

Men hur är det med den där dagen när midvintermörkret hängde blytungt över oss alla och det jag kände störst tacksamhet över var det spontana gemensamma skratt som uppstod under en kafferast? Hur skulle jag ha ge-

nomfört den här typen av projekt den där perioden när det kändes som om mattan ryckts bort under fötterna på mig och den enda tacksamhet jag kunde uppåta på kvällen var att jag trots allt överlevt ännu en dag?

Det finns en paradox i

tacksamheten. Det är ofta när det verkar finnas som minst att vara tacksam över som den tacksamhet man trots allt känner blir mest betydelsefull. Och kanske det här planeringen kommer in, som en övning i att öppna ögonen.

BIBLISK ARKEOLOGI. Frågor om Bibelns historiska trovärdighet i relation till arkeologisk forskning är komplicerade och kontroversiella, säger arkeologen Richard Holmgren.

Jesus döptes i Jordanien

TEXT: TOMAS VON MARTENS

– Många gånger har både lycksockare, ovetenskaplig skattjakt och fundamentalistiskt troende i öst och väst saboterat trovärdigheten för arkeologin i relation till det bibliska materialet.

Det här säger arkeologen **Richard Holmgren** som deltagit bland annat i utgrävningen av profeten Arons berg och grav i Jordaniens Petra.

– Arkeologin har av denna anledning ofta undvikit många delar av detta ämne för att inte komma att associeras med de förra. Jag måste därför ofta sicksacka däremellan för att inte bränna någon i skägget, säger Holmgren.

Han nämner som ett exempel sökan-det efter en ark på berget Ararat som något hopplöst och resultatlöst ur en rent vetenskaplig synvinkel.

– Att däremot finna en kyrka eller ett skepp som byggdes av pilgrimer för 1500 år sedan, för att manifestera en religiöst viktig plats, är däremot mer rimligt och fruktbart för den kulturhistoriska forskningen. När någon hittat en plankan på Ararat så betyder det inte att man måste skratta för att rädda sitt arkeologiska anseende, men snarare att ta fyndet med försiktighet.

Han säger att det kan finnas en arkeologisk anledning att titta närmare på saken utan att vända sig bort.

– Är plankan kanske en del av ett kloster som byggdes i Noas ära? Det var på detta sätt som vi genom den Svenska Dödahavsexpeditionen fann det förmodade biskopssätet Sodoma i sökandet efter den historia som format berättelsen om Sodom och Gomorra. En viktig pusselbit således för att ta sig ännu längre tillbaka i tiden.

Holmgren berättar att utgrävningarna av profeten Arons berg och grav i Jordaniens Petra, kommit att fokusera på ren kyrkohistoria, ekonomi och arkitektur.

– Under tidigt nittital grävde jag även på den plats som möjligen kan identi-

Att tro att arkeologin kan lösa frågan om Bibelns trovärdighet är att kräva mer av arkeologin än den kan klara av.

fieras som det bibliska Jabesh i Gilead, men detta var mer en detalj av kuriosas eftersom faktiska bevis från tidig järnålder är svåra att bevisa och sällan primära. Enkelt skulle man kunna säga att ju längre vi flyttar oss tillbaka i tiden, desto mindre fysiska fakta hittar vi med kopplingar till de bibliska berättelserna.

Sodom och Gomorra

Har arkeologin bevisat Bibelns trovärdighet?

– Att tro att arkeologin kan lösa den frågan är att kräva mer av arkeologin än den kan klara av. En klassisk bok i ämnet är **Werner Kellers** bok från femtiotalet *Men Bibeln hade rätt*. Detta är naturligtvis fantasieggande läsning men bör tas med stor försiktighet. Här beskrivs exempelvis Lots skogar ligga synliga på Döda havets botten. I dag vet vi att det är tusentals år av drivved som transporterats hit från Jordanfloden och sedan sjunkit till botten. C14 dateringar har i dag dock visat att vissa rotvältor faktiskt är över 4000 år gamla, men hur detta i sådana fall skulle kunna relatera till Lot och Sodom är mycket komplicerat.

Holmgren tar som exempel utgrävningar vid södra Döda havet vilka han lett tillsammans med kollegan **Anders Kaliff**.

– Att vi finner spår av en fullständig ödeläggelse i det område som städerna Sodom och Gomorra normalt sägs ha legat, är otvivelaktigt. Om man sedan väger in det gammaltestamentliga innehållet i relation till den tid då berättelsen sannolikt nedtecknades, rimligen 1500 efter katastrofen, så inser vi att felmarginalen kan bli stor och agendan för att förklara ett folk som syndigt kan ha varit en mänsklig sådan snarare än ett gudomligt ställningstagande.

Att området dessutom visar på en omfattande förstörelse genom en katastrofal jordbävning ger vidare en annan bild av händelseförlopp och orsak, menar han.

– Vad som utlöste jordbävningen eller vad städerna egentligen hette vid ti-

den för katastrofen, det kan vi naturligtvis aldrig svara på. Men, vad jag vill poängtera är att Bibeln inte så sällan bär på ett faktiskt innehåll även om saker och ting inte alltid är vad de först ser ut att vara. Hur de nu såg ut att vara?

Finns det exempel på arkeologisk forskning som bevisat historiska påståenden i Bibeln?

– Vi vet numera att det finns faktiska underlag för flera regenter, stammar, städer och personligheter som vi inte hade känt utan de bibliska böckerna. På detta vis har Bibeln ibland varit en historisk guldgruva. Moderna vetenskapliga tolkningar som försöker kasta ljus över tidiga händelser såsom de kring Moses liv och samtid är givetvis svårare att hantera historiskt. Vissa nämner explosionen av ön Santorini som en tänkbar förklaring till de egyptiska plågor som drabbade Egypten.

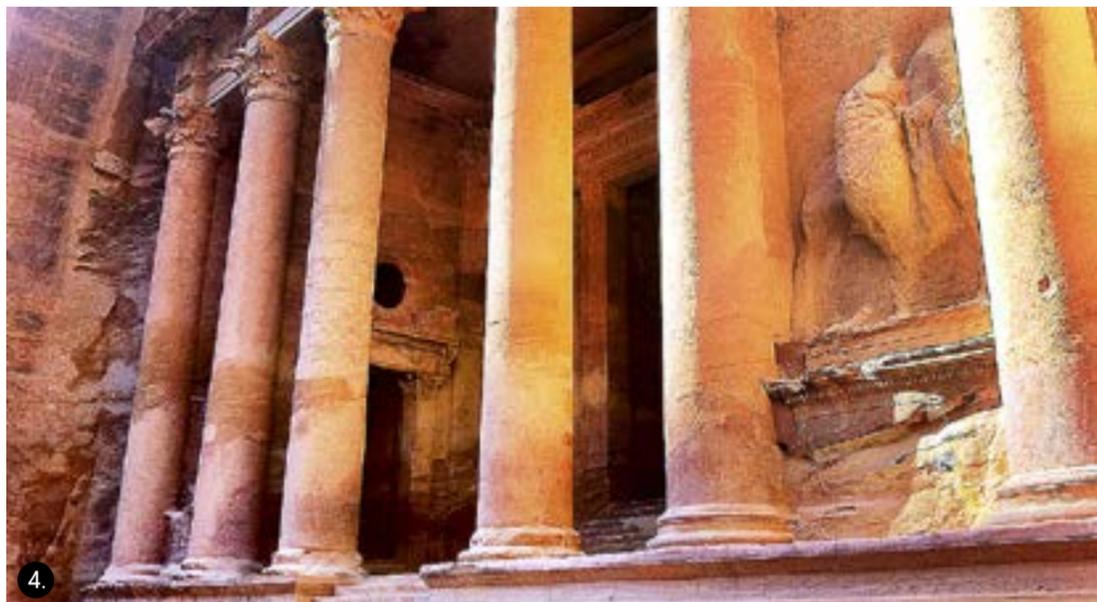
Att förklara molnstoder, eldpelare och egyptiskt mörker med vulkanutbrottet på San Torini kan för många tendera att verka mer trovärdig som modern tolkning av händelsen. Men denna tar då inte hänsyn till den andliga och symboliska funktion som kanske var bibeltextens ursprungliga avsikt. Inte heller förklarar den det faktum att

ett vulkanutbrott kan ha etsat sig fast i mannaminne och först senare inkorporerats i den gammaltestamentliga berättelsen som beskriver ett folks uttåg ur Egypten. Enbart detta faktum kan ställa till det rejält för dem som stirrar sig blinda på exakta kronologier och händelseförlopp. Detta trots att man försökt vara så vetenskaplig man bara kunnat. Balansgången är svår.

Noas vingård på berget Ararat

Nyligen kom Holmgren hem från en utgrävning i Armenien, där man i en grotta har arbetat med världens äldsta vinproduktion. Grottan, som Holmgren och hans grupp arbetade i, ligger endast ett stenkast från berget Ararat där Noa sägs ha planterat den första vingården.

– Det är spännande att se hur väl bevarad den gammaltestamentliga skriften är i regioner och historiska skeenden. Men att i dag påstå att det var Noa i egen hög person som var involverad i dylik vintillverkning kan vara missvisande, för att inte tala om rent destruktivt för den arkeologiska vetenskapen, karriären och förstäelsen. Min personliga åsikt är att det stoff de bibliska berättelserna bygger på inte heller tycker att bokstavstron var det pri-

1. EN VIKTIG pusselbit grävs fram i kyrkoruinen vid de finska utgrävningarna på Arons berg.

FOTO: RICHARD HOLMGREN

2. RICHARD HOLMGREN framför utgrävningarna på Arons berg i klippstaden Petra. FOTO: PER-ÅKE ARONSSON

3. DEN SVENSKA Dödahavsexpeditionens framgrävda klosterruin av det förmodade biskopssätet Sodoma. Enligt traditionen är det byggt över resterna de förstörda städerna Sodom och Gomorra.

FOTO: RICHARD HOLMGREN

4. KLIPPSTADEN PETRA och den nabateiska tempelgraven al-Khazne.

FOTO: RICHARD HOLMGREN

judiska intressen till en speciell plats.

Numera finns det en balansgång i förståelsen för hur man kan närma sig religiösa frågor i relation till det som ligger i jorden.

– Det skulle kunna handla om sådant som att bibliska berättelser inte länge är ristade i sten som förr. Det finns också en större acceptans bland utomstående, ortodox teologi exkluderad, att förstå bokfolkens historia som ofta symbolisk i sin natur – att saker och ting inte nödvändigtvis utspelade sig i linje med det tryckta ordet, men att de ändå behåller sin validitet och funktion.

Holmgren säger att kulturanthropologi och etnologi är bättre redskap i detta sammanhang.

– Arkeologin och dess åhörare har också lärt sig att bättre skilja mellan bibliska händelser utifrån tiden för nedtecknandet och den tid som åsyftas. När man som arkeolog i dag säger att man är Sodoma på spåret så förstår man i regel att vi avser berättelsen om de bibliska städerna framför den av svavelfyllda ruiner fyllda med syndigt leverne. Att arbeta arkeologiskt och kulturhistoriskt med Sodoma för endast 10-15 år sedan var betydligt mer kontroversiellt. Ofta på grund av missförstånd. På så sätt råder konsensus även om det naturligtvis fortfarande finns sura vedträn som är svåra att få fyr på.

Vilka bibliska arkeologiska frågor är kontroversiella och sådana som man är oeniga om?

– Nästan hela den arkeologiska vetenskapen i det Syro-Palestinska området skulle kunna falla under detta tak. Men utifrån egna erfarenheter skulle jag vilja nämna kristendomens ursprung och de första kristna som ett exempel på ett kontroversiellt ämne.

Det beror enligt Holmgren på att spåren från de första kristna inte sällan ligger bland ruinerna i de arabiska folkens bakgårdar.

– Nabateerna i klippstaden Petra var ett arabiskt folk som relativt sent i historien etablerade ett stort imperium. Att flera av kristendomens första stappande steg sannolikt står att finna här, uppblandade med lokala traditioner, är något man lägger sordin över. Detta beror inte sällan på att judisk-kristna anhängare kan vara obekväma med att se att ett folk som idag associeras med Islam i många fall sannolikt kom att formulera den kristna tanken. Inte heller vill trogna muslimer alltid tala om vilka seder och traditioner som på flera platser härskade fram till tiden för profeten.

Richard Holmgren arrangerar även resor till de platser som omnämns i artikeln. I år går bland annat färden i Noas fotspår genom Armenien, Georgien och Ararat i Turkiet. Titta in på WWW.ARCDOC.SE

mäna – att acceptera en mer symbolisk tolkning av exempelvis Noa är nödvändigtvis inte mindre andligt i sin natur.

Holmgren säger att vi inte ska glömma att många av de bibliska berättelserna aldrig var avsedda att tryckas på papper – snarare bygger de på förklaringsmyter och berättelser som traderades från folk till folk muntligen. Om dessa vidare bygger på en gudomlig inspiration, så behöver detta inte heller vara helt kontroversiellt för den troende.

Finns det exempel på arkeologisk forskning som visat att uppgifter i Bibeln inte stämmer?

– Man ska komma ihåg att religionsrelaterad forskning är mycket svår att förhålla sig till eftersom mycket av det studerade materialet fortfarande är högaktuellt för många troende. Därför kan arkeologin vara onödigt destruktiv för bibelinnehållet och viceversa. Ett klassiskt exempel på Bibelns vacklande trovärdighet skulle i sådana fall vara fallet Jeriko där relativt sena data visar att israeliterna förstörde Jerikos murar efter det att de hade rasat. Sådan bevisföring är viktig för arkeologin rent dateringsmässigt, men knappast för att ta ställning

till om en bibelpassage skulle stämma eller inte.

Holmgren säger att det i sådana fall kräver att vi alla är överens om hur vi ska tolka en gammal text och dess ändamål. Bibliskt innehåll som relaterar till ortnamn, regenter och ritualer är kanske mer relevanta att verifiera historiskt.

– Att föra in en gudomlig prestation i den vetenskapliga debatten är svårt eftersom vetenskapen inte är utformad för att arbeta på det viset. Därför blir det missvisande att i vissa fall fråga sig om Bibeln stämmer eller inte. I mitt tycke kunde en sådan vetenskaplig ansats lika gärna kunna handla om Leviatans naturliga habitat och ägglägningsplats.

Han säger att olika historiska skeenden kan stämma överlag men tappa mark beroende på att arkeologin inte är skapt för att svara på existentiella eller detaljerade historiska frågor – inte minst för att många bibeltexter innehåller många motsägelser i sig.

– Andarna blir liksom inte mer synliga för att man gör upp eld.

**Locket läggs på
I vilka frågor är arkeologer oeniga?**

– Arkeologer är oeniga om det mesta,

Att föra in en gudomlig prestation i den vetenskapliga debatten är svårt eftersom vetenskapen inte är utformad för att arbeta på det viset.

så länge det inte gynnar ens egna slutsatser ... skämt åsido, olika tolkningsföreträden har ibland använts som politiska och religiösa slagträn. Även om arkeologin försöker arbeta under vetenskapliga förhållanden, så kan vi som arkeologer inte alltid skriva det vi vill i våra utgrävningsrapporter och artiklar.

Holmgren nämner som ett exempel upptäckten av Jesu dopplats vid Jordanfloden i Jordanien för tjugo år sedan.

– I dag råder det ingen tvekan om att detta är platsen som man under tidig-kristen tid identifierade som den ”riktiga” platsen, men detta var något som jordanska myndigheter ville lägga locket på för att undvika en intressekonflikt med Israel som hävdade att platsen stod att finna på andra sidan floden.

Han berättar om ett liknande scenario som inträffade när arkeologerna hittade bronsålderslämningar på Jordaniens sida som grund för Sodomtraditionen.

– Arkeologer har till och med manipulerat resultat för att gynna en egen eller en politisk agenda. I ett fall när jag arbetade med att dokumentera ett äldre utgrävt offermaterial, i form av färben, upptäckte jag att det stod grisben i de gamla rapporterna. Det visade sig vara en medveten strategi för att inte koppla

TV-SERIE. Godtrogna kyrkoherdar, avundsjuka präster, giriga församlingsråd och skrämmande syjuntor – alla finns de på plats när församlingsvardagen blivit komediserie i vårt västra grannland.

”Kyrkan ska kunna driva med sig själv”

TEXT: AXEL VIKSTRÖM

”Vi har stora förväntningar på dig från kyrkorådets sida. Om det inte kommer något folk kan vi ju lika bra lägga ner hela skiten.”

Under hösten gjorde TV-serien ”Halvvägs till himlen” succé på Sveriges TV4. Serien kretsar kring den unge prästen **Albin Olsson (Johan Glans)** som återvänder till Sverige efter ett halvår i Afrika för jobbet som kyrkoherde i den lilla församlingen Östra Nöbbberup. Albin är full av entusiasm men märker snart att alla inte delar hans vision för hur kyrkan borde reformera sitt arbete. Störst motstånd möter han från den konservativa komministern **Jan Samuelsson (Anders Jansson)** som själv vill ha kyrkoherdetjänsten och således konstant försöker belysa hur Albin viker av från ”den sanna läran”.

Isitt dagliga arbete tvingas Albin även stå upp mot kyrkorådets ordförande **Bengt-Åke (Michael Segerström)** som talar om tittarsiffror och vill styra församlingen som ett företag. Trilskande syjuntor som går i strejk när Albin inte smakat på alla kakor och rektorer som kräver gudlösa skolavslutningar bjuder också på svårknäckta utmaningar. Tack och lov hittar Albin en allierad i diakonen **Fanny (Jenny Skavlan)** som hjälper honom både i arbete och vardag.

För att göra en serie som utspelar sig i en församling krävs förstås en kyrkobyggnad att filma i. Seriens antagonister Johan Glans och Anders Jansson, som uppbackade av produktionsbolaget Anagram skapat serien, sökte länge utan framgång efter en passande kyrka och en församling som ville samarbeta med dem. Till slut hittade de svaret ute på skånska landsbygden.

I november 2012 blev **Iva-Katharina Kummer**, kyrkoherde i Vellinge-Månstors församling, uppringd av produktionsledaren **Göran Ehrnström** från Anagram. Ehrnström berättade att de planerade en TV-serie om kyrkan och att de var intresserade av att använda sig av Arrie kyrka, en av nio kyrkor

KYRKOHERDE IVA-KATHARINA KUMMER märkte att teamet bakom tv-serien gjort bra research. – Man har lyckats få med många relevanta ämnen i serien. FOTO: AXEL VIKSTRÖM.

i Kummers församling. Serien skulle inte driva med religionen utan det var de enskilda karaktärerna som skulle vara roliga.

– Jag fick läsa igenom manuset till pilotavsnittet och tyckte direkt att det lät som ett underhållande koncept. Kyrkorådet visade sitt samtycke och efter att produktionsbolaget tagit en titt på kyrkan kom vi överens om att upplåta den för inspelningen.

För säkerhets skull hörde Kummer av sig till biskopen i Lunds Stift **Antje Jackelen**. Jackelen lyssnade på Kummers argument för att upplåta kyrkan och var omgående med på noterna.

– Våra förhoppningar var att serien skulle intressera tittarna för kyrkans verksamhet. Anders Jansson har tidigare gjort ett bra jobb i Hippipp så hans medverkan bidrog till att det kändes lovande.

Positiva reaktioner från byborna

Kummer fick träffa manusförfattaren som berättade om manuset till första säsongen. Hon noterade till sin glädje att researchen måste varit omfattande eftersom författaren lyckats hitta flera relevanta ämnen.

– Det fanns ingenting i manuset som jag tyckte gick för långt. Angående vissa detaljer kunde jag påpeka att ”så där gör vi ju inte på riktigt” men då förklarade han att det skulle bli roligare på deras sätt.

Seriens åtta avsnitt spelades in under försommaren. Församlingen fick flertalet gånger hjälpa till under processen.

– Till en begravningsscen behövde de personer med kaftan så då ställde några av mina kollegor upp. I kyrkbänkarna medverkar flera kyrkorådsledamöter som statister, och avsnittet där Albin kommer i konflikt med syjuntans ordförande spelades in hemma hos en av medlemmarna i vår egen syförening.

Glans är inte den förste som porträtterat en präst som godtrogen och naiv. Det samma har bland andra den brittiske komikern Rowan Atkinson gjort vid upprepade tillfällen. Ligger det någon sanning bakom dessa tolkningar?

– Jag tror inte präster är naivare än andra människor. Snarare anser jag att Albin har väldigt mycket Johan Glans i sig. När jag jämför mig själv med Albin kan jag kanske hitta vissa likheter men han är inte på något sätt prototypen för en kyrkoherde. Jag skulle aldrig få för mig att ta med en afrikansk dansgrupp till min första högmässa – det är viktigt att lära känna församlingen innan man går in och ändrar på allt.

Församlingen visade varje avsnitt på storbildskärm i församlingshemmet och reaktionerna bland byborna har nästan uteslutande varit positiva. Alla har kanske inte uppskattat nivån på humorn men ingen har beskyllt församlingen för att de ställde upp. Som Kummer hoppades har serien bidragit till att även de som inte brukar sätta foten innanför kyrkportarna intresserat sig för församlingen.

– Folk har hört av sig och frågat om vi verkligen gör saker på samma sätt som i serien. När Anders Jansson gick

”Våra förhoppningar var att serien skulle intressera tittarna för kyrkans verksamhet.”
Iva-Katharina Kummer

runt i byn med ett enormt kors på ryggen var det någon som hörde av sig och undrade om det var en av våra präster, skrattar Kummer.

Lyckas då serien verkligen leva upp till sin målsättning att porträttera kyrkans vardag utan att driva med religionen? Jans konservativa värderingar presenteras inte som idealet och det är den liberale Albin som tittarna förväntas sympatisera med. Skulle det fungerat om huvudpersonen i stället hade varit den konservativa?

– Nej, det har jag svårt att se. Däremot tror jag nog att även personer med konservativa värderingar kan uppskatta serien – man måste ju kunna ha lite självdistans! Som sagt drivs det också mycket med Albins naivitet och det är egentligen diakonen Fanny som är den mest ideala.

Många hoppas på fler säsonger

Kyrkan brukar traditionellt inte betraktas som humorns högkvarter – kyrkorummet förknippas snarare med tystnad och allvar. Kummer anser att det är viktigt att kyrkan förmår driva med sig själv.

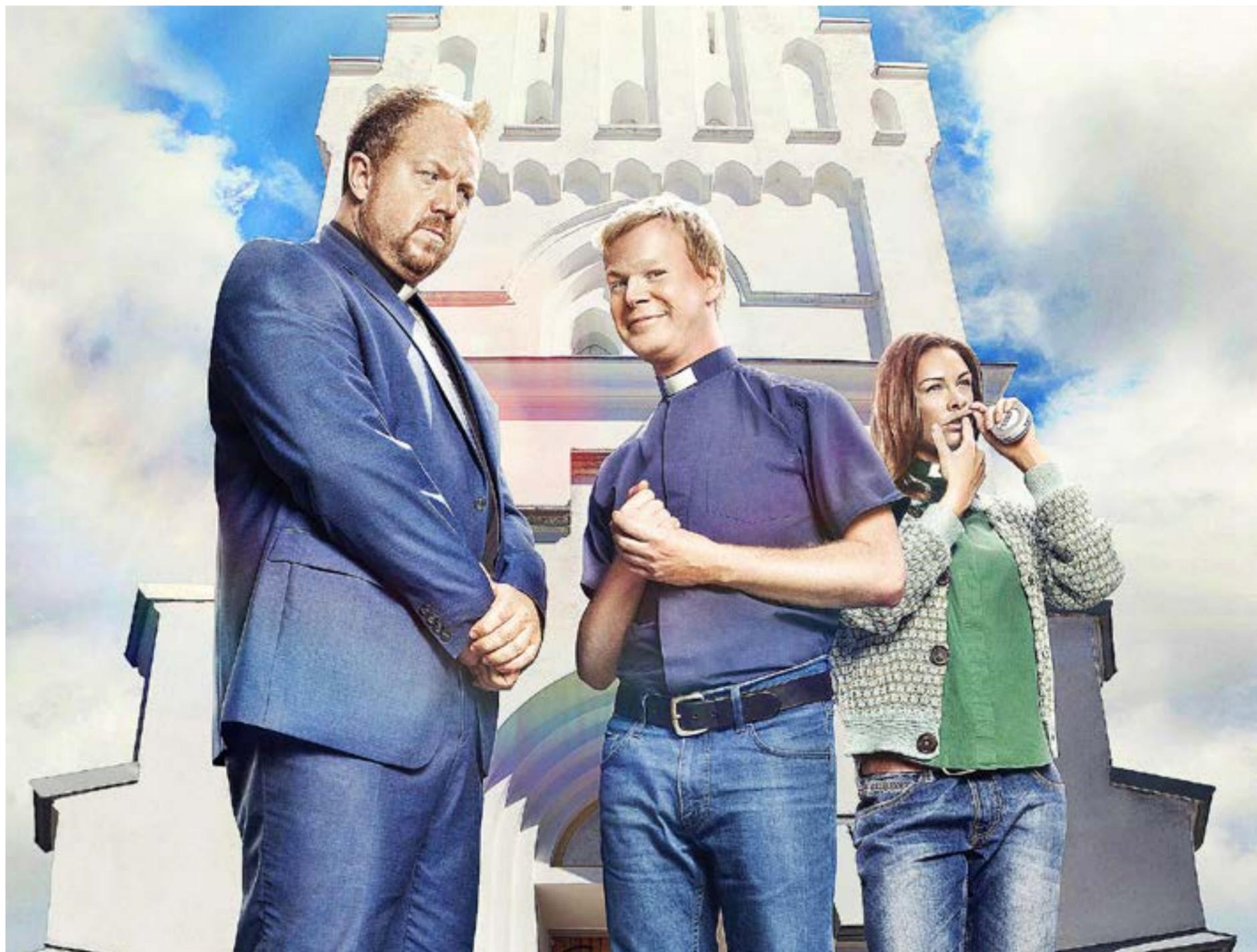
– Att kunna driva med sig själv hör ihop med att ifrågasätta det man gör, vilket alltid är viktigt. Jag tycker att serien med sin varma humor på ett positivt sätt avdramatiserar kyrkan.

Däremot är Kummer tveksam till om humor borde få större utrymme i gudstjänsten.

– Det viktiga är att budskapet går fram och det är ju inget fel om detta görs med glimten i ögat. Men själva humorn ska inte vara ett självändamål.

Kummer intygar att församlingen mer än gärna tar emot produktionsteamet om de bestämmer sig för att göra flera säsonger. Hon ser flera möjliga utgångar för händelseförloppet.

– När jag stöter på något lustigt i mitt arbete tänker jag i dag direkt att ”det här skulle ju kunna vara med i serien”, men jag avråder mig själv från att komma med alltför specifika tips. Att tittarna hoppas på flera säsonger är ett bevis på seriens popularitet och understryker att kyrkan fortfarande spelar en relevant roll i dagens samhälle.

HUVUDPERSONERNA I tv-serien Halvvägs till himlen. Från vänster komministern Jan Samuelsson (spelas av Anders Jansson), prästen Albin Olsson (Johan Glans) och diakonen Fanny (Jenny Skavlan). FOTO: DAVID EINAR/SVERIGES TV4

BILDERNA TILL vänster är av Arrie kyrka där man spelat in tv-serien. FOTO: AXEL VIKSTRÖM

Prästen i litteraturen: förebild, bikt-fader, hycklare

LITTERATUR. Ny forskning om prästgestalter i litteraturen kastar nytt ljus på teorier om de senaste tvåhundra årens litterära epoker.

– Sentida författare föreställer sig nog att kyrkan var mer sträng i moralfrågor än den egentligen var, säger doktoranden Eva Fjällander.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Eva Fjällander har i en doktorsavhandling undersökt hur prästgestalter skildrats i över 150 romaner mellan åren 1809–2009.

– Min utgångspunkt har jag tagit i tre övergripande kategorier: prästen som myndighetsperson, själasörjare eller driftkucku.

Kategorierna kan och bör nyanseras: myndighetspersonen kan till exempel vara både ämbetsbärare och förebild, själasörjaren både bikt-fader och troskämpe och driftkuckun både hycklare och skrattpiegel.

Fjällander har fått modifiera teorier som förbundit vissa prästtyper till vissa litterära epoker.

– De litteraturforskare som koncentrerade sig på det moderna genombrottets litteratur (cirka 1870–1905) hittade hycklande präster som stämde väl med dessa decenniernas ifrågasättande av kyrkan och dess prästerskap. Men den hycklande prästen är inte unik för den perioden – jag har hittat dem under hela den period jag undersökt.

Hon konstaterar också att prästerna i romanerna inte angrips som kollektiv, utan som enskilda hycklande ämbetsbärare.

– De flesta författare, också under det moderna genombrottet, låter en god präst gestaltas som kontrast till den grymme hycklaren inom samma roman.

Ett annat fynd är att författarna till senare historiska romaner tenderar skildra prästers utomäktenskapliga förbindelser som en svårare synd än vad samtida 1800-talsförfattare gjorde. Vad det här beror på kommenterar Eva Fjällander inte i sin avhandling, men hon tror det har sin grund i fördomar.

– Min gissning är att sentida författare föreställer sig att kyrkan var mer sträng i dessa frågor än vad som var fallet.

Hon säger att det utifrån fragmentariska historiska kunskaper är lätt att föreställa sig hur hårt kyrkan såg på händelserna.

– Men för många människor som fick utomäktenskapliga barn ordnade sig livet. De kanske gifte sig eller klarade livet ändå.

Historisk forskning visar att präster som på 1800-talet fick utomäktenskapliga barn fick böter och kanske en viss tids suspension. Dessutom fick de en sträng anmodan att gifta sig med modern. En präst kunde dömas för utomäktenskaplig förbindelse också om det gick alltför kort tid mellan äktenskap och barnets födelse.

– Samtida författare kände till det här, men sentida författare har inte alltid byggt sin berättelse på historiska källor. Det kan ju också vara ett medvetet val av författaren: att ge en utomäktenskaplig förbindelse större konsekvenser än som var fallet i "verkligheten".

Skrap på ytan

Skildringen av präster i skönlitteraturen är delvis tyngd av stereotypier.

– Det beror ofta på att prästens roll i berättelsen är att representera den offentliga makten. Ibland är den skildringen lite fyrkantig. Under 1800-talet och stora delar av 1900-talet var prästen en myndighetsperson med makt över sockenborna. Det gör att prästerna får gemensamma drag som slår igenom i skildringarna.

Trots stereotypier säger Eva Fjällander att variation ändå finns och att den rent av är stor.

– Se till exempel på **Vilhelm Mobergs** präst, prostens Brusander, vars hårdhet bidrog till att Kristina och Karl-Oskar flyttade till Amerika och jämför honom med **Axel Hambraeus'** berättelse om Prästen i Uddarbo, en församlingsherde av helt annat slag, men med liknande makt.

När det gäller hur väl prästkaraktärerna i litteraturen stämmer överens med verklighetens präster gör Fjällander en jämförelse.

– Om mitt eget liv skulle skildras i en långfilm skulle jag och mina nära antagligen tycka att berättelsen är ytlig och tunn. Så är det också med en prästroman. Ändå kan biobesökaren under förutsättning att filmen är välgjord förstå något om personen som skildras. På samma sätt kan det vara med en roman med prästgestalter.

Som teoretisk referensram i sin avhandling använder Eva Fjällander teorier av **Blakey Vermeule**, **Jon Helt Haarder** och **Eric Donald Hirsch Jr.** Haarder har formulerat teorin om den performativa biografismen. Teorin lämpar sig väl i avhandlingen eftersom många romaner med prästkaraktärer är självbiografiska.

– När en författare gestaltar ett romanporträtt av en präst med levande förlaga förändras samtidigt bilden av den prästen. Haarders resonemang handlar om identitet och närvaro. I den

BO GIERTZ roman Stengrunden filmatiserades 2007. Prästgestalten komminister Lindér bär rollen som bikt-fader. FOTO: JIM ELFSTRÖM/HAMARK PRODUKTION

EVA FJÄLLANDER har ett levande intresse för romanläsning. FOTO: PRIVAT

biografiska kontexten skapas identitet genom språkhandlingarna i texten. Berättelserna blir i den meningen performativa och en kroppslig närvarokänsla uppstår.

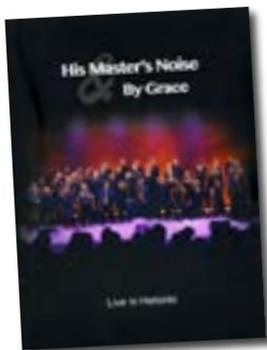
Noisen live i Helsingfors

GOSPEL

Dvd

Kör: His Masters Noise & By Grace
DVD: Live in Helsinki

Vad är det som skiftar i guld och blått, har gung i knäna och står på Svenska teaterns stora scen och sjunger gospel? Svar: **His Master's**

Noise, så klart. När kören firade sina 25 år förra våren lät de spela in jubileumskonserterna på dvd, ett material som nu släpps för allmänheten. Konserten gästas av den rikssvenska proffskören **By Grace** och helheten ramas in av samarbetet med ljud- och ljusgänget på Svenska teatern med **Stanley Lönnquist** i spetsen. Tack vare det kompanjonskapet hålls också konserten på den stora scenen i det finlands-

svenska teaterhuset.

Körens nuvarande dirigent **Simon Djupsjöbacka** har redan stått tio år vid rodret, men har sedan några år tillbaka sällskap av dirigenten **Elna Romberg**. Med sig på ett hörn under konserten har de också tidigare dirigenter **Sören Lillkung** och **Tomas Höglund** (av tidigare dirigenter är det bara **Malin Storbjörk** som inte är med).

By Grace, som sjunger samtida svart gospel, leds

av **Daniel Stenbaek** som för övrigt också var med His Master's Noise på deras nästan tre veckor långa resa till Sydafrika i november. Även om Noisen har sin ordinarie pianist i **Tommi Jalo** skulle det vara roligt att se en fortsättning på samarbetet med By Grace och Stenbaek – på de svenska gospelscenerna finns mycket inspiration att hitta.

Noisens hittills mest glänsande storhetsdagar må ha varit 90-talseran

med Lillkung och Wingrenarna som både drivkrafter och frontfigurer, men visst finns det drive i kören i dag också, något som den här dvd:n visar. Adepterna har både framåtanda och ambitioner. Vad kan man annat säga än att gospeln i Helsingfors lever. Den sjunde februari släpper Noisen sin inspelning under en konsert i Andreas-kyrkan, något att anteckna i kalendern.

CHRISTA MICKELSSON

Vilka prästgestalter i litteraturen uppskattar du själv särskilt?

– Jag tycker mycket om **Ulla-Lena Lundbergs** Isidor i *Stora världen* (1991). Isidor blir präst för att det verkar vara en bra väg och han ser sig själv som lagom troende för uppdraget. När han väl är prästvigd och ämbetsbärande förvandlas han av sitt ämbete. Tron blir verklighet för honom när han firar mässan och han är inte längre ljum. Hela hans handlingssätt förändras av hans omvändelse.

Också **Jarl Hemmers** skildring av prästen Johan Strang/Bro i *En man och hans samvete* är en favorit.

– Hemmers beskrivning av en dömd brottsling som går till att bli en självutlämnande Kristusgestalt är gripande och omvälvande.

Oslagbar kombination

Eva Fjellander bor i Småland, Sverige där hon är gymnasielärare på en stor skola och undervisar i svenska, religionskunskap och svenska som an-

draspråk. Att det blev vid Åbo Akademi hon doktorerade beror på praktiska omständigheter.

– I Sverige finns det nästan inga doktorandplatser eftersom hela systemet med doktorander gjorts om till doktorandtjänster. Så jag sökte mig till Åbo

”De flesta författare låter en god präst gestaltas som kontrast till den grymme hycklaren inom samma roman.”

Eva Fjellander

och blev antagen i november 2008.

ÅA har gett Fjellander möjligheten att doktorera utan att lämna sin tjänst och flytta, eftersom de fortfarande erbjuder forskarplatser som inte är tjänster.

– Det blev till viss del ömsesidig vinning eftersom jag hade min finansiering helt klar i och med mitt heltidsarbete. Men det har tagit mig nästan ett dygn att resa till Åbo med allmänna färdmedel.

Väl på plats i Åbo har Fjellander mötts av kramar och kärlek.

– Min äldsta son har gift sig och fått barn med en finsk flicka och familjen är bosatt i Åbo. Att kombinera akademiska prestationer med tid med barnbarnen har varit en oslagbar kombination.

Eva Fjellanders doktorsavhandling i litteraturvetenskap framlades till offentlig granskning 1.2.2014 vid humanistiska fakulteten vid ÅA.

På www.kyrkpressen.fi hittar du en lista över prästgestalter ur litteraturen och i vilken kategori de kan placeras.

Olika barn leker bäst

FILM

Philomena

Regi: Stephen Frears

Steve Coogan. Vi börjar där, trots att det ingalunda är den brittiske skådespelaren eller hans rollkaraktär som gett filmen dess namn. Men skrivit manus har han, efter ett självbiografiskt verk om Philomena Lee. Det är också Coogan, lustigkuren, som gör att filmen aldrig drunknar i det strikt sentimentala.

Egentligen är ju detta en tragedi av hjärtskärande proportioner men Steve Coogan (Alan Partridge, *What Maysie Knew*) har en fantastisk förmåga att vända och vrida på orden. Att bana väg för det sarkastiska, något cyniska. Det gäller också för hans rollkaraktär, den för detta Downing Street 10-konsulten som av förekommen anledning fått foten.

Det är i det skedet som en ung kvinna knacker på, med en historia som är nästan för obarmhärtig för att vara sann. Det handlar om hennes mamma, Philomena (Judi Dench), som efter femtio års tystnad avslöjar att hon i unga år tvingades att avstå från sin son som hon sedermera aldrig sett eller hört av.

Det var priset som hon, den irländska tonårstösen, fick betala för sitt ”syndiga” leverne. Resten såg den lokala nunneorden till. Ett besök i klostret, nu i sällskap av Coogans murvel, ger inte mycket i handen. Det heter att arkiven förstörts i samband med en brand. Men skam den som ger sig. Av en slump får Martin (Coogan) veta att många av de barn som föddes innan-

för klostermurarna adopterades (läs: såldes) till Amerika.

Det är upptakten till en minst sagt gripande odysse, en film med många bottnar. Den högdramatiska ramhandlingens är en sak, den katolska kyrkans övergrepp en annan.

”Smärtan är syndens straff” är vad de unga mammorna får höra i samband med förlossningen (förutsatt att de överhuvudtaget klarar sig med livet i behåll). Underförstått: sex är av ondo, kyskhet av godo. Eller som syster Hildegard, en nunna av den gamla stammen säger: ”Förnekelsen för oss närmare Gud.”

Fast nu är ju Philomena – i regi av Stephen Frears (*The Queen*) – ingen svartvit pamflett där det världsliga rätt och slätt kör över det andligt religiösa. Det är också ett persondrama av rang, en gedigen karaktärs-skildring, som visar på två vitt skilda förhållningssätt till livet.

Där Coogans journalist, en härdad rackare med överklassvibbar, har en tendens att gå fram som en ångvält är Philomena Lee vänligheten själv, ett ”naturbarn” som visar respekt för alla och envar. Talande är att hon är redo att förlåta även sina värsta plågoandar.

Bussa de tu på varandra och resultatet är den mest bitterljuva av sannsagor, ett humanistiskt spetsat äventyr som i inget skede kapitulerar inför hopplösheten. Hjärtat finns där, men också lekfullheten. Nämnas kan att såväl filmen som Judi Dench dragit på sig en Oscarsnominering. Gärna för mig.

■ KRISTER UGGELDAHL

PHILOMENA är ett persondrama av rang, en gedigen karaktärs-skildring, skriver recensenten.

Tonåringar förenen eder

TEATER

Show Seven Pargas stads tvåspråkiga ungdomsshow

Manus: Anders Helenius
Regi: Riddo Ridberg

Tv:s otaliga talangshower är en träffande bild för vår värld idag. Målet är att bli någon, vägen går via övning

och hårt arbete. Men är det verkligen hela sanningen, eller pågår det ett dolt spel bakom kulisserna?

För sjunde gången samlas närmare 80 Pargasungdomar för att skapa show och upplägget är egentligen motsatsen till talangshowernas: alla får vara med, alla är lika viktiga.

Därför är talangshowerna en naturlig måltavla och

showens berättelse handlar om hur smusslet avslöjas: vissa lyfts fram, andra saboteras, allt enligt det förskrivna manus som tv kräver. Huvudpersonen Lucy kan och vill sjunga Janis Joplin och är inte så intresserad av att slå igenom, men tvingas in i rollen av en självsäker stropp som floppar, allt enligt noter. Men när hon får veta hur det hela gått till bestämmer hon sig för att gå till motattack.

Men det verkliga avslöjandet finns inte i handlingen utan i framförandet. För här framför helt vanliga ungdomar från lilla Pargas plötsligt poplåtar från Rihanna till Kate Bush minst lika övertygande som de få utvalda som får framträda i tv. Och med mycket större bredd: sång, dans, akrobatik, komik. Och vi inser: det är inte att vissa sjunger bra i talangtävlingarna som är fake. Det märkliga är att man trots det ”hårda

urvalet” får med så många som sjunger dåligt. Däri ligger bedrägeriet. Det är inte svårt att hitta dem som kan sjunga, det är inte svårt att lära dem som vill.

Det visar sig att showen inte slutar med ”Hear me Roar” eller någon annan version av den populära myten om den starka individen. I stället lyckas Lucy ena gänget som blivit lurat och det hela slutar med att de i kör sjunger ”They will not control us, We will be

victorious”. När sista ackordet klingar ut lysas hela ensemblen upp bakifrån så att ansiktena försvinner och kvar finns bara den enade massan.

Styrkan finns inte i att hitta den ”egna inre röstten”. Den finns i gemenskapen som vägrar låta sig manipuleras. Männe det inte är här som möjligheten finns till motstånd mot en kultur som tär på oss alla, inte bara på ungdomarna.

■ PATRIK HAGMAN

PSALMVÄVEN FEBRUARI

1 U	2 N	3 A		4 F	5 H	6 T	7 M		8 C	9 Y		10 F	11 I	12 X		13 G	14 B	15 O
16 H	17 J		18 A	19 P	20 D		21 L	22 I	23 E	24 H	25 K	26 G	27 R		28 N	29 A	30 F	
31 M	32 I	33 N	34 X	35 O		36 K	37 B	38 T	39 I	40 L	41 H	42 E		43 C	44 X	45 A		
46 M	47 D		48 K	49 V		50 B	51 T	52 C	53 K	54 F	55 U			56 H	57 R	58 O	59 P	
60 D	61 J	62 I	63 R	64 N	65 F	66 P	67 A		68 S	69 X		70 T	71 P	72 U	73 F	74 H		
75 N	76 S		77 R	78 K	79 C	80 A	81 B	82 X	83 K	84 L		85 M	86 B	87 P	88 Y	89 K	90 M	
91 C	92 H	93 G		94 D	95 T	96 A	97 K	98 V	99 P	100 O	101 E	102 I		103 Y	104 S			
105 L	106 G	107 B	108 R		109 M	110 A	111 I	112 H		113 J	114 V	115 F	116 K	117 D	118 B	119 C	120 T	121 H

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Gammalt tyskt mynt 110 45 18 80 29 3 67 96
- B Äldst bland målningar? 14 107 86 118 50 81 37
- C Vågar, högtidligt 79 119 8 52 91 43
- D Vän till mumintrollet 20 117 47 94 60
- E Vän till Barbie 101 23 42
- F Ett slags spets 4 65 73 30 115 54 10
- G Kan kalvar 93 106 13 26
- H Strax före flod 24 92 121 56 16 112 74 41 5
- I Vatten, jord, luft, eld och radiator 11 39 111 22 32 62 102
- J "Amor ska stadigt vara där
och skjuta skott med sitt gevär (....)
Ja, där ska vi det jvyligt ha
Amor och Landergren och ja" 113 61 17
- K Nästan svart grönsak 78 97 36 48 25 53 83 116 89
- L Gjordes det kanske med fallfärdigt hus 40 21 105 84
- M Fruns bror 85 46 7 31 109 90
- N Världshav 28 2 64 75 33
- O Kan man kalla sto 35 100 58 15
- P Kanske en nunna 66 71 19 59 87 99
- R Åtsittande 108 77 57 27 63
- S Listig typ 104 68 76
- T Mat i gelé 120 38 51 6 95 70
- U Tillräckligt 55 1 72

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-Y. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A110, den andra A45 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-Y bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra psalmväven är psalm 139, vers 3, som börjar med orden "Jesus, mig din ankomst gläder". Vinnare i förra Psalmväven är: **Simon Wikström**, Kimito, **Gun-Britt Gröning-Jäntti**, Helsingfors och **Tom Nurmi**, Pargas. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 25.2.2014. Märk kuvertet "Februari-psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

som börjar med orden:

Namn & adress:

E-post:

(Fyll i, så får du aktuell information från Kyrkpressen och Fontana Media.)

- V Larm 98 49 114
- X Lyrikens musa 44 69 82 12 34
- Y En tidsfråga 88 103 9

UR EVANGELIET

”Ingen som gör underverk i mitt namn kan genast efteråt tala illa om mig. Den som inte är mot oss, han är för oss.”
Läs mera i Mark. 9:38-41

OM HELGEN

Konsten att komma överens
Jesus berättar liknelsen om såningsmannen som sår god säd i sin åker. Men också hans fiende sår sitt ogräs på samma åker. Först när utsädet har mognat till skörd blir skillnaden uppenbar. Vi människor kan inte heller alltid veta var gränsen mellan Guds och ondskans rike går. Det är Gud som vid tidens slut gör en åtskillnad. De troende bör därför låta Guds ord verka. Då kan de stå ut med varandras brister i väntan på Guds skördetid.

RUNT KNUTEN

”Nu är tid att stilla sig.”

Stillsam och meditativ konsert i Kronoby kyrka lö 8.2. kl 19.00

KVINNOWEEKEND på ALSKAT 21-22 mars 2014

Huvudtalare: **Kaikka Växby**

Förväntan

Mer info och anmälan via www.vaasaevl.fi eller www.kyrkansungdom.nu

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN PER STENBERG

ILLUSTRATION: PIA HOLM

Varför all misstro?

”SE HUR de kristna älskar varandra” skulle vara igenkänningstecknet! Men alltför ofta känns kristenheten i stället igen på ”se hur de kristna misstror varandra”. Vi är snart sagt mästare på att slå oss för bröstet och tacka för att vi inte är som dedär som tror sådär och gör sånt där. Alltför ofta karakteriseras en bra predikan av att den kritiserar åtminstone några andra grupperingar.

Det finns en märklig dubbelhet bland oss kristna. Ofta har vi svårt att verkligen tro att nåden gäller mig. Vi faller lätt i gropan av självförakt och när vi blir överbevisad om att nåden räcker också för oss är förvåningen stor. Samtidigt har vi oerhört lätt för att se på varandra med misstro. Att tolka allt till det sämsta hör till kutymen bland oss. När Luther i sin lilla katekes utlägger det åttonde budet är hans slutkläm: ”... tyd allt till det bästa”. Visst finns här en stor utmaning för mitt tänkande, kanske också för ditt!

Paulus å sin sida är tacksam i den text från Filippébrevet som hör till nästa söndag. Han är tacksam för att det som hänt honom har fört evangeliet framåt. Hans tillfångatagande har stärkt andra och gjort dem frimodiga, hela pretoriet har fått klart för sig att det är för Kristi skull som han sitter fängslad. Sen går Paulus vidare och diskuterar folks motiv för att förkunna Kristus. Men det finns något befriande över Paulus ord: ”Än sen? Falska eller hederliga syften – i vilket fall som helst blir Kristus förkunnad, och det gläder jag mig över ...

I en tid där vi möts av så många röster är det viktigt, kanske viktigare än förr, att känna Herdens röst. Att kunna särskilja den gode Herdens röst bland alla röster är livsviktigt. Jesus säger ju: ”Mina får lyssnar till min röst ...”. Det är viktigt för oss att stanna upp och lyssna till Herdens röst. Och det är viktigt för oss att känna igen Hans röst bland alla röster. Låt mig nämna några igenkänningstecken. Herdens röst visar alltid på en utväg. Om en röst talar till dig om att du är i en hopplös återvändsgränd vet du att det inte är Herden som talar. Herdens röst vill alltid bygga upp, aldrig smula sönder och riva ned.

Med det sagt behöver vi också påminna oss om att Jesu alltid är en stötesten, någon som delade åhörarna på sin egen tid och en som fortfarande driver folk att ta ställning. Också i dag är det oerhört viktigt att Kristus blir predikad – genom människors vardagsliv och ibland också med ord. Jesus är Gud själv som kommer till oss och blir vår bror för att vi skall vara systrar och bröder med varandra – utan misstro men med tro som förenar!

Per Stenberg är verksamhetsledare för Förbundet Kyrkans Ungdom.

#bönetwitter

”Herre, tack för den stora familj som din världsvida kyrka är. Hjälp oss att inte se på varann med misstro utan med tro som förenar!”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
4 Mos. 11:24-30

ANDRA LÄSNINGEN
Fil. 1:12-18

EVANGELIUM
Mark. 9:38-41

Femte söndagen efter trettondagen. Temat är ”Två slags sådd”.

PSALMFÖRSLAG

173, 208, 468, 471 (N).

Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almquist.

I KLARSPRÅK

Predikan är ett ord som härstammar från latinets praedicare som betyder utropa. Predikan kan också kallas förkunnelse och båda orden syftar på de tal som religiösa lärare, ledare eller präster håller för att förklara sin tro för andra.

Predikan ingår i gudstjänsten, men kan egentligen utföras var som helst.

Läran om prediko-konst kallas inom kristendomen för homiletik. Bland kända predikanter genom historien finns exempelvis Martin Luther, Billy Graham och Lars Levi Laestadius.

Källa

KALENDERN 7-13.2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND Pargas församlingsdistrikt:
Sö 9.2. kl 10: Högmässa i kyrkan, Backström, Ollila. Predikan av Jussi Meriluoto.
On 12.2. kl 18: Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 9.2. kl 11: Finsk högmässa i kyrkan, Granström, Taulio. Kyrk-kaffe i församlingshemmet. - kl 12.45: ”Sjung med oss” i församlingshemmet. Inleds med kaffeservering kl 12.15.
Korpo kapellförsamling:
Sö 9.2. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 9.2. kl 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 9.2. kl 11: Högmässa i kyrka, Vuola.

ÅBO
sö. 9.2. kl. 12 Högmässa i Domkyrkan, Westergård (pred), Mullo (lit), Forsman. Musiker från Luleå medverkar.
ons. 12.2. kl. 12 Frukostklubben på Änglahuset (Köpmansg. 16) Signe-Anita Lindgren ”Hur syns dyslexi i dagens samhälle?”
kl. 18.30 Familjegudstjänst i St Mariekyrka med ÅSF:s barnkör. Birgitta Forsman dirigerar barnkören samt fungerar som organist. Gudstjänsten som bandas och sänds i TV på palmsöndagen leds av Mia Bäck. Var på plats 18.15.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
9.2 Femte söndagen efter trettondagen: Gudstjänst i Hammargården kl 13.(ej i kyrkan)
Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.

JOMALA
Fre 7.2. kl. 18: UngMässa och Ungkväll
Sö 9.2. kl. 11: Högmässa Erickson, Hansen.
- kl. 12-16: Barnloppis i Olofsgården, lekhörna
On 12.2. kl. 12: Församlinglunch Gemensamt Ansvar, allsångscafé
To 13.2. kl. 10-16: Pysseldag för alla

MARIEHAMN
09.02 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, J-EK, J D, Adám Kiss - blockflöjt.
10.02 Gemensamt Ansvar talko: från kl. 12 och framåt i församlingshemmet. Vi lägger in giron i kommande infobladd. Kom en stund eller stanna hela dagen. Församlingen bjuder på fika.
11.02 Kyrkofullmäktigemöte: kl. 18.30 i församlingshemmet.
12.02 Morgonmässa: kl. 08.30 i S:t Görans, J-EK, GK.

13.02 Torsdagsslunch: kl. 12 på Margaretagården.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 9.2. kl. 11.00: Högmässa i Vårdö församlingshem. Juanita Fagerholm-Urch, Marie Lundell.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 6/2 13.00: Molpe missionssy-förening i Bykyrkan.
To 6/2 19.00: Kyrkokörsövning i Församlingshemmet.
Fre 7/2 19.00: Karasamling i Församlingshemmet, gäster: Kate och Krister Lindberg.
Lö 8/2 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Sö 9/2 11.00: Gudstjänst, Cay-Håkan Englund, Deseré Granholm.
Sö 9/2 18.00: Cafékväll för Nordkorea. Carita Nyström presenterar Britt G Hallqvists författarskap och Projektkören sjunger sånger av henne. Kvällen ordnas i samarbete med Korsnäs kommunbibliotek.
Må 10/2 13.00: Korsbäck missionssy-förening i Byagården.
Må 10/2 16.00: Bibelstudie- och bönegrupp i Församlingshemmet.
On 12/2 13.00: Vänstuga i Församlingshemmet.
On 12/2 18.00: Skriftskola i Församlingshemmet.
To 13/2 19.00: Kyrkokörsövning i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
Ekumenisk bönesamling: to 6.2 kl 19 i Kristinestads kyrka
Internationell afton: 7.2 kl 19 i K.stads förs.hem, Eklöf, sång av nigeriansk kvinnogrupp
Församlingafton: lö 8.2 kl 19 i L.fjärds förs.hem, gemenskapsträff för församlingens alla smågrupper, Eklöf, Martikainen m.fl
Högmässa: sö 9.2 kl 10 i Sideby, Heikki Hurtig, Saarinen, Martikainen
Gudstjänst: sö 9.2 kl 12 i Kristinestad, Juhani Uljas, Saarinen, Nilsson
Möte: sö 9.2 kl 14 i Dagsmark bönehus, Leif Eriksson, Saarinen
SLEF:s avd. i L.fjärd årsmöte: sö 9.2 kl 17 i förs.hemmet. Kl 18 Bibelsamtal, Saarinen
Pärbandet: fr 14.2 kl 19 samling för kvinnor i K.stads förs.hem. Tema: ”Ord som lyser”. Kl 21 nattvardsmässa i kyrkan. Anmälan senast 11.2 till Anna-Lisa tel: 040-5277611

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Sö 9.2 kl 12: Gudstjänst pred. Leif Erikson, Jakobsson, Lidman.
Lö 8.2 kl 18: ”Kvällsmusik i S:ta Maria”.
Sö 9.2 kl 18: Gudstjänst i Norrnäs bönehus, Leif Erikson, Lassus, Wikstedt. Efteråt bönehusets årsmöte.
To 6.2 kl 13: Symöte i Rangsby bykyrka.
Må 10.2 kl 13: Symöte i Nämpräs bönehus.

Må 10.2 kl 13: SLEF:s avd. årsmöte i Ö.Yttermark bönehus, handarbetsgruppen med.
Må 10.2 kl 13: SLEF:s avd. årsmöte V. Yttermark hos Helly Wallin, Töndersgr. 9 C 3.
Ti 11.2 kl 13: Symöte i Töjby skola.
To 13.2 kl 12: Gemensamt pensionsnärstfest i förs.hemmet, börjar med mat. Buss fr. Pörtom kyrka kl 11, Martens i Övermark ca 11.20.
Övermark
Sö 9.2 kl 14: Gudstjänst Jakobsson, Wikstedt, sång av Kaskö kyrkliga damkör dir. Gerd Lindén.
On 12.2 kl 13: Symöte i Frönäs hos Vivi Hall.
Sö 9.2 kl 10: Högmässa pred. Mikko Uljas, Lassus, Lidman. Ti 11.2 kl 13 KU:s sykkrets i förs.hemmet.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Familjegudstjänst: sö 9 2 kl 14 Procession, barn medverkar med sång och drama, Cay-Håkan Englund, Peter Brunell, Hanna Östman
KORSHOLM
Gudstjänst: sö kl 10 i kyrkan och kl 12 i Smedsby förs.gård, Lindblom, Nordqvist-Källström.
Öppen dagklubb: må kl 9.30 i Singsby.
Missionssy-förening: må kl 13 i Smedsby förs.gård.
Förmiddagsandakt: ti kl 11 i Smedsby förs.gård, Bergström-Solborg.
Karagruppen: ons kl 14 i Smedsby förs.gård, Lindblom.
Pensionärssamlingar: må kl 14 i Karperö, Natalia Storm ti kl 13 i Junglund, Bengt-Erik Rönn

KVEVLAX
Karakaffe: to kl 9.15 i ds.
Konsert: lö kl 18 i Kvevlax kyrka, Quartetto di viole altviolinkvartett, Hanna Mäkipää, Ida Forsman, Susanna Östman, Päivi Löfroth-Vidjeskog, Jyrki Paalanen, cello. Karolin Wargh, orgel/piano.
Skriftskola: sö kl 15 i fh.
Människa kom fram mässa: sö kl 18, Lundström, André.
Bön för bygden: må kl 19 i Elim.
Pensionärssamling: on i fh. Mat från kl 12.45, samling kl 13.30, Gemensamt Ansvar-representant Gun Pettersson som besökt Guatemala, Pensionärskören, lotteri för GA. Gävar mottages med tacksamhet!
Åktenskapskurs: on kl 19 i Elim.
Taxiavgift: till församlingens tillställningar 4 € från februari, minst 3 pers./taxi.

MALAX
Kyrkokören och Trallarna: övar 6.2 kl 18.30 i KH. Kaffé från kl 18.
Gudstjänst: sö 9.2 kl 10 i kyrkhemmet. Norrback, Brunell.
Bibel- och bönegrupp: måndagar kl 10-11.30 i Sockenstugan.
Träffpunkt Socken: onsdagar kl 10-14 i Sockenstugan. Aktiviteter och samvaro för daglediga. Soppa och kaffe till självkostnadspris. Loppis.
PETALAX
Familjegudstjänst: sö 9 2 kl 11 Pro-

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 7.2 Maria Björkgren-Vikström, Borgå **Lö 8.2** Familjeandakt. *Livets träd*. Monica Vikström-Jokela, Esbo (repris) **Må 10.2** Hedvig Långbacka, Helsingfors **Ti 11.2** Marina Wiik, Helsingfors (repris) **Ons 12.2** Lars-Johan Sandvik och Hedvig Långbacka berättar om Nykarleby kyrka och dess skatter **To 13.2** Maria Björkgren-Vikström, Borgå. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 7.2 Befrielsen – Stora boken om kristen tro. Uppläsare: Peter Gustavson (repris från 23.11.1995). **Lö 8.2** 17.58 Ett ord inför helgen, Sibbo kyrka. **Sö 9.2** Heidi Jantti, Sibbo **Må 10.2** Eva Johansson, Mariehamn (repris från 23.8.2011) **Ti 11.2** Karolin Högborg, Larsmo **Ons 12.2** Silva Lahetti, Helsingfors **To 13.2** Anders Hamberg, Åbo. **VEGA**

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 9.2 Gudstjänst med Betanieför-samlingen i Sibbo. Predikant: Gabriel Grönroos. Mötesledare: Edward Holmberg. Pianist: Seppo J. Järvinen. Körledare: Rasmus Forsman. Sång och musik: Lovsångsgruppen & Bandet och Alf Bonn. **VEGA**

RADIOANDAKTER

Nykarleby kyrkas skatter

Nykarlebys 1700-talskyrka hör inte till de mest omtalade sevärheterna. Men den är en mycket intressant kyrka som genomgått många spännande faser och som bland annat har unika takmålningar och mycket gammalt kyrksilver.

Kyrkoherde Lars-Johan ”Jukka” Sandvik och Hedvig Långbacka tar under sex onsdags-Andrum lyssnarna med till kyrkan. Radio Vega, från 12.2. kl 6.54 och 8.54.

cession, barn medverkar med sång och drama, Mats Björklund, Peter Brunell, Hanna Östman, kyrktaxi **Aftonmusik i kyrkan:** sö 9.2 kl 18 Solf stråkorkester Dir. Karl-Erik Berg, sång Helena Bexar, klarinett Elisabeth Nedergård, piano Rickhard Mitts, andakt Mats Björklund **Andakt:** to 13.2 kl 13.30 i pensio-närshemmet Björklund

REPLOTT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Kaski, Sten **Gudstjänst:** i Björkö kl. 12.30. Kaski, Sten **”Vi över 60”:** i försh. to 13.02 kl. 13. Gäst: Kerstin Mitts berättar om ”Israel i Bibelns ljus”. Bildförevisning. Sångprogram. Medverkande: Marie-Louise Örn och Michael Wargh.

SOLF

Högmässa: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Katri Lax. **Cafekväll:** sö kl. 18 i prästgården. Tema: ”Levande församling”. Inledning: Ann-Mari Audas-Willman. **Pensionärsamling:** on kl. 13. ”Finlandssvenska ättlingar i USA”, Pernilla Holmgård.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN

Kärnträff-temafrukost för kvinnor: lö 8.2 kl. 9.30 i stora förs.salen, Skolhusg. 28. Viveca Söderholm: Att höra till två kulturer. Pris: 7€. **Psalmakon:** lö 8.2 kl. 18. Ungdoms-orkestern, Trefaldighetskyrkans kör, dir. Monica Heikius, Ralf Sandin, andakt. Ring in din önskesalm till pastorskansliet tfn 06 3261 309. **Högmässa:** sö kl. 13, Tia-Maria Nord, Siv Jern, Monica Heikius. **Ljusböna:** ons 12.2 kl. 18, Ann-Katrin Store, Siv Jern, Dan Andersson, Mobilatekören. Servering. **Morgonbön:** to 13.2 kl. 9, Tor-Erik Store, Dan Andersson. **BRÄNDÖ KYRKA** **Sunday Service:** at 1 pm. Jenny

Kärki, Arto Ristolainen, Carina Lönnqvist **Konsert:** sö 9.2 kl. 18 med Quartetto di Viole, dir. Päivi Löfroth-Vidjeskog, Jyrki Paalanen, cello, Karolin Wargh, orgel. Ralf Sandin, andakt. **Gudstjänst på teckenspråk:** ons 12.2 kl. 18, Maria Lindberg, Marja Saukkonen. Servering. **DRAGNÄSBÄCKS KYRKA** **Gudstjänst:** sö kl. 10, Tia-Maria Nord, Siv Jern, Monica Heikius.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 6.2 kl.17.15: POP-klubb i församlingsstugan. **Fr 7.2 kl.14.15:** Andakt i Esselunden, Granlund, Johansson. **-kl.18:** Hjälpkedskolning i församlingsstugan. **-kl.19.30:** Stugokväll i församlingsstugan. **Sö 9.2 kl.10:** Högmässa, Portin, Sundelin. **-kl.14:** Sammankomst i Punsar bönehus. **Må 10.2 kl.13.30:** Symöte i Henriksborg, Smeds. **On 12.2 kl.15:** Symöte i Bäckby skola, Flinck, Smeds. **-18.30:** Bibelsamtal i Punsar bönehus. **Vår nya diakon, Annica Smeds, har mottagning måndagar kl.12-13:** Hon nås på tfn 0403 100 454 eller annica.smeds@evl.fi **Församlingskansliet har öppet:** måndagar kl.12-15 och fredagar kl.9-12.

JAKOBSTAD

12: Högmässa i kyrkan, Salo, Turpeinen, Södo, Oldboyskören, dir. Ann-Christin Storränk. **15:** Sammankomst i Skutnäs bönehus. **16.30:** Fokus med små och stora i FC, Debbie-Ann och Sloan Bax, Australien. **17.30:** Fokus knytkalas i FC.

18: Fokus i FC. Tema: ”Lovsång”, Debbie-Ann och Sloan Bax. Tolkning till svenska. **Ti 13:** Tisdagssamling på Station I, Mats Edman. **To 12:** Öppet Hus för daglediga i FC. Inleds med lunch, pris 9 €. Program kl. 13. Gäst: Mia Anderssen-Löf. **To 18.30:** KU-kretsen i Jakobstad årsmöte i FC, England. **19:** Stickcafé i Bonäs prästgård. **Dagläger under sportlovet:** 24-25.2.2014 för åk 1-3 i FC. Info och anmälan till Catarina Nylund-Wentus tel. 040-3100425. **OBS! Fokus i FC söndag 16.2:** med Tass Abu Saada, Jeriko, är redan kl. 16.00.

KRONOBY

Sportdax: fr 7.2 kl 17.30 i idr.h. **Lovsångskörövning för ungdomar:** lö 8.2 kl 18.00 i lilla salen **”Nu är tid att stilla sig”, stillsam, meditativ konsert:** lö 8.2. kl 19.00 i kyrkan med Eva-Lott Björklund och Sonja Bishop **Musikcafé Lyktan:** lö 8.2 kl 20.00-24.00 **Gudstjänst:** sö 9.2 kl 10.00, Ventrin, Lindbäck-Haals **SLEF:s** Kronoby avdelnings årsmöte: ti 11.2 kl 19.00 i fh **Finskt läsmöte:** ti 11.2 kl 19.00 i lilla salen **Libäck-Huggare-Norrpårs läslags läsmöte:** to 13.2 kl 19.00 hos Ing-Maj och Jens Krook **SLEF:s** Söderby avdelnings årsmöte: to 13.2 kl 19.00 i Söderby bönehus, tal Albert Häggblom

LARSMO

Fre 7.2 – sö 9.2 Bibelhelg om lärjungaskap, för hela familjen: i församlingshemmet, med Håkan Sunnlden och Stefan Aro. Helgen inleds med Ungdomssamling i Xodus fre 7.2. kl. 19.30. **Mötestider på lördag:** 10, 12.45, 15 och 18. Lunch 11.30, kaffe 14.15, middag 16.30. Obs. Barnen har egen bibelhelg, med samma programtider som de vuxna. Mera info om mötena och matkostnader i infobladet, på hemsidan och på församlingens facebook-sida. **Sö 9.2 kl. 10 Högmässa:** Stefan Aro, Lassila, Wiklund, sång Eivor och Nils Johansson. Kyrkvård: Kackur, Sämskar. – kl.11.30 Kyrklunch à 10 € – kl. 12.30 Avslutningsmöte, Håkan Sunnlden. **Ti 11.2 kl. 19 Missionsafton:** i församlingshemmet, med palestiniern Tass Abu Saada, en f.d. prickskytt i Yasser Arafats armé, som nu driver ett kristet barnhem i Jeriko. Kvällen hålls tillsammans med Martyrkyrkans vänner och Johan Candelin.

NEDERVETIL

Andakt: fr 7.2 kl 13.00 i pensio-närshemmet **Ungdomssamling:** fr 7.2 kl 19.30 i fh **Gudstjänst:** sö 9.2 kl 10.00 i fh, Norrback, Smedjebacka **Pelo läslags läsmöte:** on 12.2 kl 19.00 hos Sirkka och Sune Högnäs **Intr. av sommararbete?:** 30 h/vecka, över 17 år. Kontakta khde Anders Store 0503039976 senast 21.2

NYKARLEBY

Biskop Erik Vikström besöker Nykarleby församling 7-9.2: **Fr kl 19 Temakväll:** Kan man faktiskt höra Gud tala? **Lö kl 18 Bibelstimme:** Korset o försöningen mitt i vår värld **Sö kl 10 Högmässa:** Nykarleby kyrka. Kyrkkaffe o Bibelstimme

”Uppståndelsen och rättfärdig-görelsen mitt i våra liv” **Sportlovsläger 24-25.2:** Pörkenäs lägergård. Åk 1-6, begränsat antal deltagare. Pris 45 €. Anmäl senast 14.2: Kira Näse, tel 050 5531107 el kira.nase@evl.fi **NYKARLEBY** **Må kl 13 Missionssyfoering:** fh. Gäst Rut Åbacka **-kl 18 Kenyamission:** fh, Rut Åbacka **To kl 19 Församl.faddrar:** fh **MUNSALA** **Sö kl 18 Lovsångsmässa:** kyrkan, Holmberg, Lönnqvist **Vändagen 14.2:** fredagslunch **Soppdag fastlagstisdag 4.3:** fh. Gåvor till soppa o lotteri ta tack-samt emot av Marita el Bojan 040 1470121

JEPPÖ

Sö kl 10 Gudstjänst med stora o små: kyrkan, Holmberg, Lönnqvist, söndagsskolbarnen **Må kl 19.30 Slef:s avd i Jeppo:** årsmöte i bönehuset **Ti kl 17.30 Juniorstart:** fh, taxi den vanliga rutten. **-kl 18.30 Finska damgruppen:** fh **To 13.2 kl 19 Läsmöte:** hos Linda Sjö (Jungarvägen 2) för Östra mel-lersta läslaget

PEDERSÖRE

Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Erikson, Sandstedt-Granvik **Ungdomskväll:** Fr 20 i Purmo kyrkhem, gäst: Nik Österlund, (Obs platsen!) **Gudstjänst:** – Sö 10 i kyrkan, Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Johan Bast, dörrvärdar Östensö – Sö 14 i Forsby bykyrka, ljuständning för döpta och avlidna försbybor under 2013, Erikson, Sandstedt-Granvik **Sammankomst:** Sö 15 i Flyngängens bönehus, Rune Östman, tolkning **Bönegrupp:** Ti 18.30 i Bennäs kh **Närståendevårdarcafé:** To 13.2 kl. 13 i Bennäs kh **Symöte:** – Må 13 i Forsby bykyrka, Eklund och kl. 13.30 Sundby-Karby i Sundby byahem – To 13 i Källby bönehus, Emet

PURMO

Andakt: i Purmohemmet idag to kl 14 **och kl 19: TEMA-kväll i Lillby fh, Albert Häggblom berättar om ”Bibelsitsar”** **Ungdomssamling:** i Kyrkhemmet fre 7.2 kl 20 Nik Österlund **Gudstjänst:** i kyrkan sö 9.2 kl 10 Kurt Hjulfors pred, J-E Sandström liturg, kantorn. **Filmkväll:** i Ävist to 13.2 kl 19.30 Serv o lotteri för Gemensamt Ansvar **Familjegudstjänst:** i Kyrkhemmet sö16.2 kl 12. Ljuständning för barn döpta under år 2013. T Portin och kantorn. Lunch efteråt, anmäl 0403100465.

TERJÄRV

Läsmöte: med Byskata läslag to 6.2 kl 19 i Nabba byahem. **Ungdomssamling:** fr 7.2 kl 19, förs.h. **Högmässa:** sö 9.2 kl 10, khden, kantorn. **Karasamling:** må 10.2 kl 19 förs.h. ”Från mörker till ljus”, Johan Candelin och Tass Abusaada medv. **Läsmöte:** med Hästbacka läslag i Byahemmet ti 11.2 kl 19 vård: Byahemsföreningen **Finsk bibelgrupp:** on 12.2 kl 18, Småbänders skola, A-M Hästbacka.

Läsmöte: med Småbänders läslag i skolan to 13.2 kl 19 Vårdar: Mariann och Lars Vistbacka, Maj-Len och Jan-Erik Storbacka.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 9.2 KL. 10: GUDSTJÄNST I S:T OLOFS KAPELL, Smeds Tollander **KL. 12:** HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Lindgård, Eisentraut-Söderström, Söderström, Helenelund, Gaudeamus-kören, Ove Blomqvists gudstjänstgrupp. Färdtjänst **TO 13.2 KL. 19:** KVÄLLSMÄSSA I LILLA KYRKAN, Audas, Evening Mess, te-servering

LAPPRÄSK

Sö 9.2 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari, kyrkkaffe i lilla kyrkan, Carita Ilman. **On 8.2 kl. 9.30:** Vuxen-barngruppen i församlingshemmet, Elin Lindroos **Tor 13.2 kl. 14:** Missionskretsen i församlingshemmet, Carita Ilman, Mia Aitokari **Från 1.2:** är kyrkoherdetjänsten gemensam med Liljendal församling. Stina Lindgård fortsätter till den 31.5 och Håkan Djupsjöbacka är församlingspastor även i Lappräsks svenska från samma datum. **Ännu finns det platser till Israel resan 17-24.3:** Tag kontakt med tf. kyrkoherde Stina tfn 050 3827 524 för mer information eller e-posta stina.lindgard@evl.fi. Välkommen med på en intressant resa. **Mer information om resan och andra aktiviteter på vår hemsida:** www.lappraskev.fi och på Facebook.

LILJENDAL

Sö 9.2 kl. 10: Högmässa i Sävträsk kapell, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari **Ti 11.2 kl. 10-11.45:** Vuxen-barngruppen på Kantorsgården, Katarina Gina Nyholm **Tor 13.2 kl. 14:** Andakt på Rosenkulla, Håkan Djupsjöbacka, Susann Stenberg **Fre 14.2 kl. 18:** Kyrkvårdsamling i Mariagården, Stina Lindgård, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari **Från 1.2 är kyrkoherdetjänsten gemensam med Lappräsks svenska församling:** Stina Lindgård är t.f. kyrkoherde till den 31.5 och Håkan Djupsjöbacka är församlingspastor 1.2- både i Liljendal och Lappräsks. **Ännu finns det platser till Israel resan 17-24.3:** Tag kontakt med tf. kyrkoherde Stina tfn 050 3827 524 för mer information eller e-posta stina.lindgard@evl.fi. Välkommen med på en intressant resa.

LOVISA

Gudstjänst med små och stora: sö 9.2 kl 12 i kyrkan, Blom, Tollander, Kaustell, Lönroth, sång av barnkören Lovisaklängen och eftisbarnen. Efter gudstjänsten Gemensamt Ansvar-lunch i församlingsgården. **Bibelstudiegruppen:** ons 12.2 kl 18 i församlingsgården **Morgonkaffe:** to 13.2 kl 8.30 i Tikva **Puzzelkväll:** to 13.2 kl 16.15 i Valkom kyrka **Ordets och bönen kväll:** to 13.2 kl 18.30 i kyrkan

PERNÄ

Högmässa: sö 9.2 kl. 10 i kyrkan. Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönbacka. **Mässa:** sö 9.2 kl. 13 i Sarvasälö kapell. Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönbacka. **Tvåspråkig söndagsskola:** sö 9.2 kl. 13 i Solbacka, Isnäs. Katarina Forsell. **Bagnäs-Tervik diakonikrets:** ti 11.2 kl. 13 hos Iris Tennberg. Ingegerd Juntunen. **Café Micael:** fr 14.2 kl. 10-13 i Mikaelstugan. Ingegerd Juntunen.

SIBBO

SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Katja Korpi, Tor-Erik Store, Anders Ekberg. Söndagsskola. Missionslunch i församlingshemmet efter mässan (ca. kl.13:30) för anmälda med Tor-Erik och Ann-Katrin Store, Camilla Ekholm. **Småbarnskyrka:** Fr kl 10 i Sibbo kyrka. Korpi, Isabella Munck, Ekberg. **Kungens klubb:** Må kl 15:30, Kyrkoby församling. Munck, Kjell Lönnqvist. **Diakonisyfoering:** Må kl 18:30 hos Margareta Lampenius, Skogsvägen 15A. **Vikings veranda:** Må kl 19, Prästgården. Patrik Frisk. **Sexueroslunch:** On kl 12, Kyrkoby församling. Andakt: Ola Byfält. **Kvällsmässa:** On kl 18:30, Sibbo kyrka. Byfält, Lauri Palin.

Träff för närståendevårdare: Fr 14.2 kl 13-15, Prästgården. Tvåspråkigt, anmälan inte nödvändig. Ann-Christine Wiik, Ann-Lis Biström, Ulla-Majja Järviö. **Kyrkobörderna:** Fr 14.2 kl 18:30 i Kyrkoby församling. hem. Ola Byfält talar om Nådens ordning, Jesaja 35.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Fr 7.2 kl. 10-11.30: Familjeträff i Hörnan. Olberg. **kl. 12.15-13.30:** Veckolunch i Högborgsgården, Högborgsgatan 10 E. Frivillig avgift. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12. **Sö 9.2 kl. 12:** Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Karl af Hällström, Enlund, Löfman. Med på kyrkkaffet är Johanni-terna och informerar om sin verksamhet. **kl. 15:** Gudstjänst i Folkhälsans seniorhus. Djupsjöbacka, Enlund. **kl. 16:** Familjemässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Henricson, S:t Jacobs barnkör. **Må 10.2 kl. 10-12:** Café Kardemumma. Tvåspråkigt café i S:t Jacob. Salenius. **kl. 10-11.30:** Tomas familjeträff i Hörnan. Högborgsgatan 10, ingång via gården. Frände. **kl. 17.45-20:** Samtalsgruppen ”Bibel, tro och tvivel” i Hörnan, Högborgsgatan 10 tillsammans med Kisa Korkman och Gunvor Frände. **Ti 12 kl. 12:** Lunchmusik i Gamla kyrkan. Dag-Ulrik Almqvist. **kl. 13:** Träffpunkt för seniorer & daglediga i Högborgsgården, Högborgsgatan 10 E. Prosten Märten Lindblom talar om livs-hälpplatser och psalmer. Frände, Enlund. **kl. 18:** Pilgrimsmässa i Johanneskyrkan. Djupsjöbacka, Almqvist. Kören Passionä-rerna medverkar. **On 12.2 kl. 14-15.30:** Bibelstimme kring Jobs bok i S:t Jacobs kyrka, för dig som är intresserad av att lära känna din Bibel bättre. Vi träffas nu för andra gången. Repo-Rostedt, Salenius. **kl. 18:** Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund. **Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12**

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi **MATTEUSKYRKAN:** Åbohusv. 3 **Lö 8.2 kl. 12.30-14:** kaffe på plattan utanför Matteuskyrkan. Behöver du en paus och något varmt inombords? Vill du bara tala med någon? Har du frågor som du funderar på? Eller vill du komma med och hjälpa till? Vi bjuder på gratis kaffe och bulle på gården utanför Matteuskyrkan. Kom och träffa aktiva i Matteus eller kom med och engagera dig. Vi finns till för varandra! **Sö 9.2 kl. 12:** mässa med små och stora, Rönberg, Lauri Palin, Matteus barnkör, Daniela Forsén. Kyrkkaffe, saft och bröd. **Sö 9.2 kl. 18:** MU-mässa, Rönberg. Kvällsmässa med bönevandring + kyrkkaffe. **Må 10.2 kl. 19:** MUV-snack (2 vän). Matteus Unga Vuxna: diskussionsgrupp. **On 12.2 kl. 8.30-9:** morgonmässa, Ahlfors. **To 13.2 kl. 13:** torsdagsträffen, Forsén, Rönberg (2 vän). En grupp för Dig som vill ha trevlig gemenskap med sång och samtal. Kaffeservering. **To 13.2 kl. 17.30:** Alpheledarskolning (2 vän). Vill du vara gruppleddare under alpkursen? Mera info och anmälan: Lars-Olof Ahlfors, tfn 09-2340 7323 eller Cecilia Forsén, tfn 09-2340 7327. **MARIELUNDSKAPELLET:** I NORDSJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7 **Sö 9.2 kl. 10:** högm, Ahlfors, Lauri Palin. Kyrkkaffe. **Samtalslunch för 70+:** Fredag 14.2 kl. 12. Dagens tema: vänskap. Anmäl till Matteus församlingskansli, matteus.fors@evl.fi eller tfn 050-380 3933 senast ti 11.2 kl. 14. **Samtalslunch för 65-69 åringar:** Fredag 28.2 kl. 12. anmäl till Matteus församlingskansli, matteus.fors@evl.fi eller tfn 050-380 3933 senast ti 25.2 kl. 14.

PETRUS

www.petrusforsamling.net fr 7.2: – kl. 10 Babyrytmik: i Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Liisa Ahlberg. – kl. 10 Musiklek: i Södra Haga, Petrus-centret 2 vän, Vesperv. 12 A. Musiklek för 0-5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen. **sö 9.2:** – kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Lassus, Bergman, kyrkkaffe.

Möten med TASS ABU SAADA

Arafats chaufför och tidigare PLO-krigare

och JOHAN CANDELIN

Må 10.2 kl 19:00 Terjärv församlingshem

Ti 11.2 kl 19:00 Larsmo församlingshem

Ons 12.2 kl 19:00 Kälviän hellunntaiseurakunta

To 13.2 kl 19:00 Närpes (SÖFF)

Fre 14.2 kl 16:00 Seminarium (SÖFF)

Fre 14.2 kl 19:00 Närpes (SÖFF)

Lö 15.2 kl 14:00 Elimkyrkan, Kvevlax

Lö 15.2 kl 19:00 Crosspoint, Karleby stadskyrka

Sö 16.2 kl 10:00 Karleby sockenkyrka

Sö 16.2 kl 16:00 Jakobstads församlingshem (Observera tiden)

Arr: Martyrkyrkans vänner rf. och lokalförsamlingarna

UTSTÄLLNING

Foton från nittio år

Borgå Stift fyllde nittio år 2013. Till stiftsdagarna i november hade gamla fotografier från församlingarna i stiftet samlats ihop till en utställning. Nu har fotoutställningen nått Åbo svenska församlings församlingshem Aurelia.

Du kan komma och se utställningen i Aurelias första våning tisdag 11.2 kl. 15–17, onsdag 12.2 kl.13–15 då **John Vikström** är på Café Orchidé och berättar om vårt stift, eller torsdag 13.2 kl. 18–20.

- **kl. 10 Högmässa:** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- **kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Björk.
- **kl. 18 Bibelstudium:** i Malm kyrka, Markusrummet. Bibelstudium över ett kapitel i gången i Apostlagärningarna. Halvar Sandell. **ti 11.2:**
- **kl. 10 Musiklek:** i Malm kyrka, Kommunalt. Musiklek för 0–5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.
- **kl. 13 Dagscafé:** i Månas kyrka, Markusrummet. Bodil och Halvar Sandell, program, samtal, andakt.
- **kl. 17.15 Barnkör:** i Munkshöjdens församlingshem, Raumovägen 3. Alla barn från 5 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.
- **kl. 19 Förbön och tack:** i Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Pirko Jalovaara, Sjöman, Ahlberg.
- **kl. 10 Musiklek:** i Munksnäs, Lukasgården, Munkstigen 2. För 0–5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.
- **kl. 13 Dagscafé:** i Hagasalen, Vespervägen 12 A. Kör för alla sångintresserade. Samling varannan torsdag med start 13.2. Vi startar med att unisont sjunga bekanta psalmer och visor och senare smakar vi också på flerstämmiga körsånger. Sångsamlingen inleds med andakt och avslutas med kaffe. Kontaktperson: Peter Hilli, tel. 09-2340 7224 eller 040-8314876, e-post: peter.hilli@evl.fi

HELSINGFORS PROSTERI

Kyrkan i Helsingfors har inlett en serie: som handlar om att bekanta sig med firandet av mässa i Helsingfors ev.luth kyrkor. Bonga mässa heter serien och under vårens lopp kan man bekanta sig med den svenska högmässan i Matteus församling söndagen den 23 februari kl.12 i Matteuskyrkan. Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

År du lyhörd, kan du lyssna?: Gå Samtalstjänstens grundkurs i Helsingfors för dejourer och kom med i vår ring om 70 personer. Samtidigt öppnas för dig en god och glad gemenskap, utbildning, handledning, utfärder, rådgivningsdagar etc. Den som känner för att uttrycka sig skriftligt, kan engagera sig i nätjouren, www.natjour.fi, där man anonymt svarar på olika personliga frågeställningar.

Det finns ännu några lediga platser till kursen, som inleds den 7 mars med inalles 7 kurstillfällen, fram till den 13 maj. Kontakta tf verksamhetsledaren för Församlingarnas Samtalstjänst, Astrid Nurmiavaara, tfn 09-2340 2292 eller astrid.nurmiavaara@evl.fi, senast 18.2. **Kyrkomusikfestivalen 2014 med temat "Över gränserna":** fokuserar på musik från Sverige och anordnas 21–30 mars. Festivalens ledare Jukka Ahokas lovar både modern och klassisk musik samt lägedom för själen. Ett av de viktigaste dragplåstren är Eric Ericsons kammarkör från Sverige. Festivalen är tvåspråkig. **Skriftskola för funktionshindrade personer:** (i Helsingforsregionen) på Lärkulla stiftsgård 3–8.6.2014 födda 1999 eller tidigare. Ansvariga är omsorgspastor Ben Thilman och diakonissan Kristina Jansson-Saarela. Första skriftskolträffen i januari 2014. Anmälningar mottas av Kristina Jansson-Saarela tfn 09-23402540. E-post: [kristina.jansson-saarela\(at\)evl.fi](mailto:kristina.jansson-saarela(at)evl.fi).

Kampens kapell: är öppet vardagar 7–20 och veckoslut och helgdagar 10–18. **Församlingarnas samtalstjänst:** dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour> Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

DEUTSCHE GEMEINDE

So 9.2. um 11 Uhr: Gottesdienst, Vorstellung des 3. Reisepastorkandidaten (Beutel)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH

Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Center, adress: Korvatunturiintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, adress: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, adress: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

Kyrkslätt kyrka och i församlingshemmet med start den 9.2. Vi börjar i kyrkan kl. 12.00 och går efter ca 10 min. till församlingshemmet. Därifrån avhämtas barnen efter högmässan. Ingen förhandsanmälan. Församlingshemmets adress: Församlingsvägen 1.

Högmässa: sö 9.2 kl.12 i Kyrkslätt kyrka. Lovén, Stewen.
Seniorgruppen – samtalsgrupp för män: må 10.2 kl. 13.30 på Mikaelgården.
Tovningsgruppen: ti 11.2 kl. 17 i Oasen.
Mässa med Taizé: ons 12.2 kl. 18 i Kyrkslätt kyrka. Snurrar hjulen för snabbt? Vi vill erbjuda dig en andningspaus i vardagen. I mässa sjunger vi Taizé-sånger, som är enkla verser och melodislingor som upprepas flera gånger, ber och låter stillheten omsluta oss. Efter mässa te och kex samt möjlighet till samtal.
Lopporget i Gesterby: öppet onsdagar kl. 15–17, Silverhagen 6.
Kyrkoherdeämbetets tfn (09) 8050 8292
www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 9.2: Högmässa kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Kim Rantala och Hanna-Maarit Kohtamäki.
Ti 11.2: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG
Ti 11.2: Tisdagsklubben SvG kl 13.30–14.30 och kl 14.30–15.30
Ons 12.2: Diakonikretsen kl 13 SvH. Pys-öns med Paula och Pi.

VANDA

Högmässa: sö 9.2 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars, Martin Fagerudd.
Högmässa: sö 9.2 kl. 12 i S:t Martins kapell, Martin Fagerudd.
Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 10.2 kl. 9–12 i Martinisti församlingscentrum.
ViAnda-kören: övar ti 11.2 kl. 13.15–15.30 på Helsinggård, Konungsv.2
DVAS- De Vackraste Andliga Sångerna: ons 12.2 kl. 14 på Folkhälsanhuset i Vanda, Vallmov. 28. Tillsammans med Nina Fogelberg sjunger vi och lyssnar till andliga sånger och psalmer.
Vanda Västra Diakoniförening: håller årsmöte söndag 16.2.2014 kl. 13 (efter högmässan). Myrbacka kyrka, brasrummet, Strömfåravägen 1. Kafeservering.
Personer som behöver taxiskjuts till församlingens evenemang: kon-takta våra diakoniarbetare per tfn 050 4645068 eller 050 3301828.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö 9.2. kl. 10: gudstjänst, Staffan Söderlund/Sofia Lindroos
Ti 11.2. kl. 13.30: andakt på Bromarfhemmet. Staffan Söderlund, Sofia Lindroos.

EKENÄS

Högmässa: sö 9.2 kl. 10 i Ekenäs kyrka, M. Cleve, N.Burgmann.
Stenmässa: sö 9.2 kl.18 i Ekenäs kyrka, A.Lindström, N.Burgmann. En stillhetens, eftertankens, bönsens och gemenskapens gudstjänst kring stenkorset.
Se hela annonsen i VN samt på www.ekenasforsamling.fi

INGÅ

Fre 7.2 kl 18–24: Ungdomshuset öppet.
Lö 8.2 kl 9–13: Gemensamt ansvar-jippo (loppis) i församlingshemmet.
Sö 9.2 kl 10, 5 s. e. trettondag: högmässa i Degerby kyrka. Makweri, Gustafsson Burgmann. Efter mässa kyrkkaffe på Rosenberg.
Må 10.2 kl 18.30: Bibelgruppen träffas i församlingshemmet.
To 13.2 kl 9.30–11.30: Familjecafé i församlingshemmets källarvåning.
To 13.2 kl 14–16: Föreläsningsträff i församlingshemmet. Gunne Pettersson berättar om resan till Guatemala.
To 13.2 kl 18: Ekumenisk kväll i församlingshemmet. Medverkande: Niklas Andersson, Nils-Gustav Blom och Tom Hellsten. Film om hjälpsatsen i Filippinerna och kollekt för samma ändamål.
Verksamhet på finska:
La 8.2 klo 9.30–12: pyhäkoulu seurakuntatalon kellarikeroksessä.
Su 9.2 klo 12: messu Degerbyn kirkossa.

Kirkkokahvit Rosenbergissa messun jälkeen.

Ti 11.2 klo 13: lauluryhmä seurakuntatalissa.

Ti 11.2 klo 17.15: varhaisnuorten kerho Rantariellä (Helmi-päiväkodin tiloissa).

Ke 12.2 klo 16.45: rukouspiiri Bläckhor-netissa.

Ke 12.2 klo 18: raamattupiiri Bläckhor-netissa.

KARIS

Andakt: To 6.2 kl. 14 i servicehuset.
Friluftsgudstjänst: Sö 9.2 kl. 12 OBS! vid Sandbobaacken (i slutet av Sandäsgatan). Efter gudstjänsten korvgrillning och pulskäning. Vi juder på grill, ketchup, senap, varm saft. Ta med något att grilla, pulka, ev. sittunderlag. Vid dåligt väder (slask eller regn) i Församlingshemmet.
Bibelgruppen: Må 10.2 kl. 14 i Svartå samlas i kyrkstugan.

Vi firar vändag: Lö 14.2 kl. 14–16 med öppet hus i Församlingshemmet. Info om föreningarnas verksamhet. Kafeservering, musik, blodtrycksmätning, lotteri, försäljning av produkter. Klädorg med klädbyte.
kl. 16.30–17.30 håller Tessa Turtonen från Marthaförbundet en föreläsning med aktiverande övningar och vardags-experiment kring vår klädanvändning och dess miljökonsekvenser. Hjärtligt välkomna. Bjud i dina vänner också. Arr. Karis svenska församling, Röda Korset, Karis avdelning, Karis svenska Marthaförening och Fix-it.

SJUNDEÅ

Mässa: sö 9.2 kl. 12 i kyrkan, Maria Venhola, Anna Karlén.
Sångstunden: to 13.2 kl. 10 i Capella. Skjuts kan ordnas vid behov, kontakta Gun Venäläinen 040 533 6946.

SNAPPERTUNA

Sö 9.2. kl. 12.00: Gudstjänst; T.Bergman/P. Nygård
Ti 11.2 kl. 9.30 – 11.00: Familjecafé i Langansböle.
To 13.2 kl. 13.30: Dagträff i Prästgården. Gäst: Staffan Söderlund.
To 13.2 kl. 18.00–21.00: Ungdomskväll i Langansböle
To 13.2 kl. 19.00: Kören övar i Prästgården.

TENALA

Sö 9.2. kl. 13: högmässa, Staffan Söderlund/Sofia Lindroos.
On 12.2. kl. 18: ungdomsgudstjänst i kyrkan. Efteråt samling i Down Stairs.
To 13.2. kl. 18: vändagscafé i församlingshemmet. Gäst: Kaj Kulla på saxofon och dragspel. Allsång. Avgift: 5 € för Gemensamt Ansvar. Ring kansliet eller diakonen vid behov av skjuts!

ESBO STIFT

LOJO

Må kl. 14.00–16.00: Juniorklubb i Lindkulla för 1–6 klassister. Anmälan till Mari Nurmi tel. 0403284273.
Må kl.17.30–19.00: Kören övar i Virkby kyrka i ledning av Katja Wiklund.
Ons kl. 9.00 – 11.00: Familjeklubb i Virkby kyrka. Beatrice Österman och Ulla Paananen.
To kl. 18.00–19.45: Ungdomskväll i Virkby kyrka källare, Mari Nurmi.
Hjälpedarutbildning pågår: ta kontakt med Mari Nurmi, epost:mari.s.nurmi@evl.fi ifall du blev intresserad.
Sö 2.2. kl. 13.00: Kyndelsmässodagens högmässa i Virkby kyrka. Kuismannen, Saario. Konfirmanderna medverkar i högmässan. Kyrkkaffe, kyrktaxi.
Ti 11.2. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Kuismannen, Nurmi. Taxi.
Sö 16.2. kl. 13.00: Gudstjänst i Lojo kyrka. Kyrkvård Iris Virkkilä. Kyrktaxi.
Vid behov av taxi till gudstjänst, mässa eller svenska kretsen: kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagden innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

LEDIGA TJÄNSTER

Johannes församling i Helsingfors söker en

KYRKOHERDE

att leda församlingen och dess team av medarbetare samt att utveckla församlingen enligt de strategiska mål som församlingsrådet ställt upp.

Vi förväntar oss att du utöver den formella kompetensen har

- prövade ledaregenskaper inom kyrkan eller andra organisationer
- gedigen erfarenhet av administration och ekonomi
- stresstålighet
- förmåga till dialogbaserat samarbete med församlingsbor och medarbetare
- förmåga att vara församlingens ansikte utåt i medier och offentligheten

Du bör ha utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt även goda kunskaper i finska. Övriga språkkunskaper räknas som merit.

Johannes församling söker också en

KAPLAN

att i huvudsak ansvara för församlingens arbete med studenter, unga och konfirmander tillsammans med församlingsrådets sektion för konfirmand- och ungdomsarbete och teamet av medarbetare.

Vi förväntar oss att du utöver den formella kompetensen har

- dokumenterad erfarenhet av arbete med tonåringar och unga vuxna
- förmåga till dialogbaserat samarbete med församlingsbor och medarbetare
- erfarenhet av att jobba dynamiskt i ett arbetsteam med växlande sammansättning.

Du bör ha utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt även goda kunskaper i finska. Övriga språkkunskaper räknas som merit.

Valen förrättas av församlingsrådet som indirekta val.

Tjänsterna söks hos Domkapitlet i Borgå stift senast 17.2.2014 klockan 15.00. Adress: PB 30, 06101 Borgå.

De fullständiga annonserna finns på församlingens webbplats: <http://www.helsingforsforsamlingar.fi/index/forsamlingar/johannes/forvaltning.html>

Eventuella frågor besvaras av församlingsrådets vice-ordförande Karl Gustav Storgårds, som kan kontaktas via församlingens kansli, tel. 09 2340 7700 (vardagar kl. 10–14).

Är du deprimerad?
Har du panikångest?

Vi stärker Ditt välbefinnande.

Sök till vår rehabiliteringskurs för unga med psykisk ohälsa. Kursen är tredelad med start 7.4.2014, avgiftsfri och vänder sig till unga i åldern 16–30 år. För mer information, kontakta rehabiliteringschef Ann-Charlott Rastas 06-7232517 eller gå in på www.fspc.fi.

Finska Missionssällskapet söker

- En regionchef till Latinamerika
- En regional utvecklings-samarbets-koordinator till södra Afrika
- En präst till Kambodja
- En teolog eller kyrkomusiker till Colombia

Ansökningstid 6-28.2.2014

Mer information och ansökningsblankett finns på: www.suomenlahetyssseura.fi/rekry

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Två-rummare sökes i centrala Helsingfors. Vi är ett rökfritt och djurfritt par som jobbar inom IT branschen. Tel 040-5735335/Mikael

UTHYRES

Uthyres möblerad 1R+KV i Helsingfors för tiden 7.4-31.8 eller enl.överenskommelse. 600€/mån inkl. vatten. Tel. kvällstid: 0503396946, Elin

Några platser kvar till

ISRAEL

16 - 27 Maj
med Dan Johansson,
Birgitta och Olle
Rosenqvist. Info:
tggull@outlook.com
el. 044-9408823

Tekn.arr: Duveskogs Resetjänst

Med omtanke och värdighet
ombesörjer vi allt i samband med begravningar

ENEBERGS
BEGRAVNINGSBYRÅ

Strandgatan 2, Marichamn
Tel 19 028 Jour 24 h
www.enebergs.ax

Sedan 1957

Medlem av Finlands
begravningsbyråers förbund

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÅSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST
Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481
Malm: Kyrkobytvägen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum: Esboplaten 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautaushuolto.net **MEMORIA**

LOCUS
www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aif (A)
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

I sorgens stund är du inte ensam

HOK ELANNON
HAUTAUSPALVELU

En byrå med komplett service.

Läs mer:
hok-elannonhautauspalvelu.fi
perunkirjoitustoimisto.fi

Hagnäs • Tölö • Östra centrum • Malm • Forum • Alberga
Hagalund • Esboviken • Dickursby • Myrbacka • Kervo • Hyvinge
TELEFONJOUR 24 h: 050 347 1555 (0,0828 €/samtal + 0,1199 €/min)

Hedra minnet
Begravnings-tjänster med tiotals år av erfarenhet.
Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravnings-tjänst
P. Borg & Co 30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

BAB SÅNGSVANEN AS OY
Unika radhuslägenheter på egen strandtomt.

Lediga lägenheter:
3r+k+b+terrass, 86 m2: Sp 365 500 €
4r+k+b+terrass, 98,5 m2: Sp 423 550€
4r+k+b+terrass, 109,5 m2: Sp 487 275€

Alla bostäder har en rymlig, 16m2 stor inglasad terrass och egen liten gård. Möjlighet till egen båtplats finns.

VISNING ENLIGT ÖVERENSKOMMELSE

BAB SÅNGSVANEN AS OY Byggnadens stomarbeten pågår och lägenheterna beräknas vara inflyttningsklara i juni 2014. Kontakta oss för mera information!

Candelinsgatan 5
10600 Ekenäs

Ron Lindberg
Tel. 040-5300 127

E-mail: g-l@g-l.fi
www.g-l.fi

Garage, förråd, båthus m.m. TILL VINTERPRIS!

- * Färdiga träelement
- * Ritningar ingår
- * Husen levereras kompletta med allt material
- * Transport direkt hem - 10 olika storlekar.

Även enligt egna ritningar - lätt att montera själv. Ring oss!

G. NYMAN
BYGGTJÄNST

68800 KALLBY. TEL. 06-766 7922,
kvällar 723 5429. Gsm 0400-560 744
www.gnymanbyggjtjanst.fi

HÖTELÅPÅÅ - Karleby UF:s nyårsrevy 2014 - regi Thomas Krantz musik Alf Mylläri

Gästspel i Helsingfors på Lilla Teatern
Söndagen den 23.2 kl.14.00 & 18.00

Boka biljetter online: **www.kuf.fi**
Biljetter i förköp: Luckan i huvudstadsregionen tel. 020 773 8400 / info@luckan.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

KING TOURS
Resor med arkeologen Richard Holmgren
Noas land och Ararat
Legendernas Armenien
Petra & Döda Havet
Läs mer om Richard och hans resor på ardoc.se.
www.kingtours.fi

JOHN GABRIEL BORKMAN
EIT DRAMA I FYRA AKTER OM BANKDIREKTÖR BORKMANS LIV.
AV HENRIK IBSEN REGI: PETER LÜTTGE

I rollerna: Johan Fagerudd, Ylva Ekblad, Per Ehrström, Alexandra Häggman, Tove Övickström, Stefan Sturla Sigurjónsson.

PREMIÄR 19.2.2014
SPELPERIOD 19.2.2014-26.4.2014

GÄSTSPEL TEATER VIIRUS:
KAJ KORKEA-AHO
GRÄSET ÄR MÖRKARE PÅ ANDRA SIDAN

EFTER KAJ KORKEA-AHOS SUCCÉROMAN
18-22.2 STORA SCENEN
ENDAST 7 FÖRESTÄLLNINGAR!

WASA TEATERS BILJETTKASSA
Sandögatan 7, 06-3209330
öppen må-lö kl 12-14.30 & 15-17
WWW.NETTICKET.FI / WWW.WASATEATER.FI

Må bra på Spa
med Greger i Pärnu
avresa 8.3, 5.4 och 17.5.
Sommar i Pärnu 9.8.
Skön Spahöst 11.10.
Lååånga Sparesan 15.11.
Nyinsatt Sparesa med snabb start 22.2

GL LINDELL TRAVEL
0443 14 15 16
www.lindelltravel.fi

HELSINGFORS FAMILJEJURIDIK

Vi hjälper dig i livets alla skeden!

- * Gåvobrev
- * Testamenten
- * Arvskiten
- * Äktenskapsförord
- * Bouppteckningar
- * Rättegångar mm.

Vicehäradshövding Filip Markelin
Brändövägen 4, gatunivå, 00570 Helsingfors
Tel. 0400-464899, www.perhejuridiikka.fi

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Tsaren, turisten och kyrkans Herre

I EN av psaltarpsalmerna uttrycker författaren hur glad han blev då han hörde att han skulle få komma till Herrens hus. Undrar vad gruppen med ryska turister tänkte då de här om söndagen såg en ensam man spurta över kyrkotorget medan kyrkklockorna slog sina sista slag? Kanske de imponerades över den hunger efter andlig spis som borgåborna uppvisar? Den krassa sanningen var förstås att mitt beteende bekräftade den oskrivna regeln att den som bor närmast kommer sist (i synnerhet då frun är på annat håll...).

DET HÄNDER med jämna mellanrum att grupper av turister kommer in i Borgå domkyrka mitt under gudstjänsterna. Oftast förstår de att tyst hålla sig i bakgrunden, men ibland vandrar de ogenerat fram genom mittgången och ser sig nyfiket omkring på den gudstjänstfirande församlingen.

I HÖSTAS såg jag hur en ensam man kom fram längs sidogången och ställde sig framför statyn av tsar Alexander till höger framme i koret. Han tog tag i tsarens utsträckta hand, höll i den ett tiotal sekunder, bugade sig lätt och gick ut. Jag blev distraherad för en stund, och funderade över vad det här skulle betyda. Var det ett uttryck för rysk nationalism? Hade en avlägsen släkting till Romanovs dykt upp?

VILL MAN tolka statyns placering i domkyrkan positivt kan man se den som ett uttryck för hur vår folkkyrka är sammanvuxen med landets och dess invånares historia. Lantdagen i Borgå kan i historiens backspegel ses som en viktig etapp på väg mot Finlands självständighet. I domkapitlet påminns vi mycket konkret om dessa händelser tack vare Emanuel Thelning's stora tavla, som återger hur tsaren tar emot ständernas lojalitetsförsäkran i domkyrkan ungefär just på den plats där statyn står i dag.

MEN STATYER av utländska härskare passar egentligen inte alls i en kyrka – lika litet som statyer av inhemska härskare, för den delen. Men kanske kontrasten mot kyrkans Herre trots allt kan ge oss en viktig tankställare? När jag jämför tsarens framtoning med den korsfäste Jesus ovanför altaret är kontrasten enorm. Alexander står i en ledig pose, själv-säker, kraftfull och mån om sin värdighet. Jesus hänger smal och utmärglad, plågad och utan kontroll.

ÄRANS VÄG eller lidandets väg? Maktens värdighet eller kärlekens maktlöshet? Som kristna och som kyrka kan vi inte eftersträva både och. Vi måste välja, och vi måste välja det senare.

Björn Vikström är biskop i Borgå stift.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

RÄTTELSE

I reportaget om Nada-Nord som ingick i KP 5/2014 skriver vi att föreningens loppmarknad flyttar till Styr-mansgatan 8. Det gör den inte alls, den flyttar till Södermalmsgatan 8.

I nyheten om Ina Colliander i KP 4/2014 skrev vi att Ina Colliander studerat vid Aalto universitetet i Helsingfors. En uppmärksam läsare konstaterade att då Colliander studerade där hette skolan Centralskolan för konst-industri.

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549 e-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Den exotiska växthusrestaurangen i Närpes!

**LUNCHÖPPET
ALLA SÖNDAGAR
I FEBRUARI OCH MARS**
Stående bord kl. 12-15
Vuxen 25 € Barn 3-10 år 12,50 €
Ingen bordsbokning behövs
Bäcklidvägen 476, 65200 Närpes Tel. 040-5108124 www.lindskok.fi

Uppvaka din käresta och boka bord till alla hjärtans dag.

**Fest & Konferens
Restaurang-Ravintola
Logi-Majoitus**
grannasgard.fi
+358-(0)40-4866822

Sälja eller köpa bostad?
Min genomsnittliga försäljningstid för bostäder och fastigheter är för tillfället 2-5 veckor. Vid det rådande marknadsläget är prissättningen det viktigaste steget för en lyckad bostadsaffär.
Jag kommer gärna och diskuterar Er nuvarande bostadssituation (kostnadsfri värdering + offert på min förmedlingsprovision). Även "tyst försäljning" möjlig via mig.
Kontakta Sebastian Rostedt tel. 0400-373620 eller email: sebastian.rostedt@huom.fi
Huom! Suomen Asuntopalvelut Oy, Kaserngatan 36, 7 vån, 00130 Helsingfors. Y-tunnus 2044237-1. Förmedlingsprovision 4,9% (inkl.moms 23%) av det skuld fria priset eller enligt överenskommelse.
Följ den finländska bostadsmarknaden genom min nya svenskspråkiga blogg på sebastianrostedt.fi

**Juridisk byrå
HENRICSON & KIETZ**
Kungsgatan 7, 10600 Ekenäs,
tfn 0400 470 709 & 050 555 3616

PRIMA AFM
FASTIGHETER AB
KIINTEISTÖT OY
För Dig som vill köpa eller sälja bostad/fastighet.
Även värderingar, köpebrev och offentligt köpevitne
PRIMA Fastigheter Ab, Handelsplanaden 16 E
Dan Örndahl tel. 0400-210335, 06-361 0444
www.primafastigheter.fi (eller Etuovi.com)

Det finns alternativ till tandprotes

TAND-IMPLANTAT

för gamla och unga

från EN TAND till ALLA TÄNDER **ÄVEN NYA PATIENTER är välkomna!**

- IMPLANTATBEHANDLINGAR
- HJÄLP MED BETTPROBLEM
- AVSLAPPANDE FÖRMEDICINERING (Sedation)
- KIRURGISK VÅRD m.m.

RING PÅ OCH KOM IN FÖR EN KOSTNADFRI KONSULTATION

VÄLKOMMEN TILL JAKOBSTAD
Tandklinik DAHLBACKA / NÄSMAN – PLUSHÄLSA AB,
tfn 06-7246 092
SALUTORGET 2, JAKOBSTAD

SJUNG TILLSAMMANS!

Familjegudstjänsten, babyrytmiken, familjelägret, dopet, barnkören, andakten i barngruppen, godnattstunden hemma – det är några av de tillfällen och platser där *Hela familjens psalmbok* kan ge både barn och vuxna det som behövs av melodier, texter och inspiration att sjunga.

Hela 200 psalmer och sånger!

Klassiska och nyare favoriter och specialskrivna, alldeles nykomponerade sånger och psalmer. Här finns något viktigt för varje tillfälle!

Inbunden, Libris, format: 142 x 195

29⁵⁰

Fontana Media www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Hopp trots stor fattigdom

Människorättsarbete i Guatemala och vård i livets slutskede är målen i år för Gemensamt Ansvar.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Dora Arriola Vega och **Ruby Coy Quej** arbetar med att på olika sätt stöda och hjälpa ursprungsbefolkningen i Guatemala. Utmaningarna är många och det handlar mycket om attitydarbete och människorätsfrågor.

– Jag har gått omkring här i Helsingfors och jämfört med mitt eget land. Jag har märkt att det är en stor skillnad mellan hur ni lever och hur vi har det i Guatemala. Vi har mycket fattigdom men ändå glädje och det ger oss hopp, säger Dora Arriola Vega.

De mest utsatta grupperna i Guatemala är barn, unga och kvinnor.

– Insatser behövs inom flera områden som bättre hälsovård, arbete mot diskriminering, skolor och familjevåldet som ökar till följd av fattigdom och tilltagande social misär, säger Ruby Coy Quej, som själv är mayaindian. Hennes kollega Dora är mestis, hon har både spanskt och indianskt påbrå.

Båda två arbetar för organisationen ADP, Asociación de Amigos del Dessorollo y la Paz, på svenska: Föreningen för vänner till utveckling och fred.

ADP sysselsätter 40 personer och är samarbetspart med Lutherska Världsförbundet och Kyrkans Utlandshjälp. Insamlingen Gemensamt Ansvar stöder i år bland annat ADP:s arbete i Guatemala.

ADP är en icke-statlig (NGO) och en icke-vinstbringande organisation som inte har religiösa eller politiska bindningar.

– Traditionellt har katolikerna varit den största religiösa gruppen i Guatemala, men evangelikala protestanter har ökat de senaste åren så att vi i dag har ungefär lika många katoliker som evangelikala, säger Ruby Coy Quej.

Fattigdomen utbredd

Av ursprungsbefolkningen är största delen kristna och en mycket liten del håller sig till äldre folkliga religioner.

– Olika religiösa föreställningar hos speciellt landsortsbefolkningen är ibland en bromsande faktor i vårt arbete.

På landsbygden är jordbruk den huvudsakliga inkomstkällan.

– Föräldrarna vill ogärna skicka äldre syskon till

AV URSPRUNGBEFOLKNINGEN i Guatemala kan närmare 80 procent klassas som fattiga. – Trots detta har vi bra glädje-index som ger oss hopp, säger Dora Arriola Vega som arbetar för förbättra livsomständigheterna för främst barn, unga och kvinnor. FOTO: SXC.HU

DIAKONERNA KAARINA Tynkkynen och Gunne Pettersson besökte Guatemala i höstas. FOTO: JEREMY BENGTS

RUBY COY Quej arbetar för ADP. FOTO: JEREMY BENGTS

KAMPANJMATERIALET FÖR insamlingen "vård i livets slutskede" har väckt mycket debatt. FOTO: GEMENSAMT ANSVAR

skolan eftersom de behövs hemma som arbetskraft, säger Ruby Coy Quej.

Ungefär 75 procent av befolkningen lever i fattigdom och 35 procent kan räknas som tillhörande medelklassen. Under 2 procent av befolkningen äger de mesta tillgångarna i landet.

– Av ursprungsbefolkningen är det över 80 procent som är fattiga, säger Dora Arriola Vega.

I huvudstaden Guatemala City skapar en ökad kriminalitet problem.

– Ungdomsgängen blir allt fler och barn och kvinnor är offer för familjevåld.

Den utbildning som ADP ger är informell och handlar mest om att ändra attityder och ge kvinnor och ursprungsbefolkningen en större insikt i sina rättigheter och lära dem själva påverka sin livssituation.

Diakonerna Gunne Pettersson och Kaarina Tynk-

”Religiösa föreställningar är ibland en bromsande faktor i vårt arbete för bättre levnadsvillkor.”

Ruby Coy Quej

kynen, båda från Kyrkslätt, har besökt Guatemala i höst och bekantat sig med de projekt som får sina medel via insamlingen Gemensamt Ansvar.

– Trots fattigdomen var människorna glada och det var rent och prydligt i omgivningarna, säger Gunne Pettersson.

Pettersson och Tynkkynen rörde sig mest på landsbygden där de också firade nattvardsmässa tillsammans med mayaindianer.

– De deltog i vår nattvard och det gjorde intryck på dem att prästen var kvinna, berättar Tynkkynen.

Vård i livets slutskede

Det inhemska insamlingsmålet i årets Gemensamt Ansvar är utvecklingsbehoven av vård vid livets slutskede.

Terhohemmets chef Juha Hänninen berättade att det finns mycket att göra och jobba för när det gäller denna vård.

– Vi vill ha en diskussion om allt det svåra som omgärdar döden och dess smärta. Frågor om värdighet, integritet och smärtlindring är områden där vi ännu har en lång väg att gå.

Han tror att vård i livets slutskede är krävande att

diskutera av den orsaken att döden är emotionellt svår för oss alla.

– Kunskapen och resurserna inom terminalvården är ojämnt fördelad i landet. I södra Finland finns en bättre tillgång än i andra delar av landet.

Insamlingen för utvecklandet av terminalvården siktar på att få in 800 000 euro för ett landsomfattande forsknings- och utbildningsprojekt.

Kampanjens uppseendeväckande planscher med texten "Ge en värdig död som gåva" har väckt mycket debatt i sociala medier.